

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiv.

10. Telefon: 9-77. Elő
Havonta 110, negyed
évre 600, egészévre
földre: Havonta 2, Disztér 2., I. em.
félévre 12, egészévre
detések díjazás sze
KELET az erdélyi és
dóság egyetlen politikai naplapja.
Cikkeink utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Dl Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmentlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámhor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Milo 5.

Ara 5 lej

Csütörtök, 1934. okt. 4.
5695. ÉV. XVII. ÉVF.
TISRI 25. 220. SZÁM.

A kormány letette az esküt — az új miniszterek átvették hivatalukat

Nyilatkozott a miniszterelnök: Románia kitart Franciaország és a kisantant mellett

A miniszterelnök nem érti, hogy a bel- és külföldi sajtó miért fogadta idegesen a kormány lemondását. Kisebbségügyi miniszter és a kormány jogi tanácsadója lesz Pop Valer dr.

Titulescu elvben elfogadta a külügyi tárcát, de bizonytalan még, hogy tényleg el is foglalja hivatalát

Bucuresti-Bukarest, október 3. (Az Uj Kelet tud.) Az új Tatarescu kormány tagjai kedden este az éjszakába forduló órákban letették az esküt. Amilyen meglepetés szerűen érkezett a kormányválság, éppoly gyorsan ment végbe annak likvidálása is. Ez a gyorsaság az, ami mindenekelőtt is szembeeszkö a liberális kormány újjászülését és a kormánykriszissal kapcsolatos tájékoztatatlanságot szinte fokozza az az igyekezet, amellyel Tatarescu miniszterelnök megnyugtatóni igyekszik a kül- és belső közvéleményt, hogy lényegében nem történt egyéb, mint a kormány át-szervezése. A beavatottak szerint ugyanis minden kétségen felül álló tény, hogy a miniszterelnök és kormányának lemondását Titulescu lemondása idézte elő. Legfeljebb a véletlen számlájára lehetne írni azt, hogy a külügyminiszter bombaként lecsapott távirata egybeesett a kormány újjászervezésének szükségességével, sőt annak megoldását lényegesen elő is segítette.

Még tegnap tartotta magát a hír, hogy Titulescu semmilyen körülmények között nem hajlandó vállalni a külpolitika irányítását az új liberális kormányban, addig ma kormánykörökben ismét bizakodó hangon beszélnek Titulescu közreműködésének lehetőségéről. Az uralkodó kétízben beszélt telefonon a Montreuxban tartózkodó Titulescuval míg Tatarescu miniszterelnök az érintkezésnek kevésbé közvetlen formájában, távirati uton folytatott vele tárgyalásokat. Titulescu első táviratára, amelyben lemondását bejelentette, a miniszterelnök táviratilag azt válaszolta, hogy nem tud azzal mihez kezdeni, miután az egész liberális kormány lemondásban van. A miniszterelnök ezzel nyilván azt szerette volna Titulescunak tudomására hozni, hogy a liberális kormány lemondása nem az ő visszavonulásával áll kapcsolatban. A vasárnap hajnali négy óráig elhúzódó királyi audiencia után azonban a miniszterelnök egy második, egészen megleghangu táviratot menesztett Montreuxba, kérve Titulescut, hogy lépjen be az általa újjáalakítandó liberális kormányba. A külügyminiszter alapos késés után válaszolt erre a táviratra, közölve Tatarescuval, hogy a külügyi tárcát elvben és bizonyos feltételek mellett elfogadja és néhány napon belül Romániába utazik.

Az új Tatarescu kormány letette ennél fogva az esküt anélkül, hogy a Titulescu-kérdés megoldódott volna. Már pedig ez a probléma áll pillanatnyilag a román bel- és külpolitika tengelyében. Az az általános felszisszenés, amellyel a francia sajtó Titulescu lemondását fogadta, nyilván nemcsak az általános nemzetközi idegességgel áll összefüggésben, hanem mélyrehatóbb okai vannak. Az európai politika rendkívül érdekes átcsoportosulás színtere lett az elmúlt hónapokban. Megdönthetetlennek

hitt barátságok bomlottak fel, évtizedes szövetségek szálai lazultak meg és engesztelhetetlenek hitt ellenségek fogtak egymással baráti kezecskét. Barthou látogatásával kapcsolatosan általános volt a hit, hogy a román külpolitika visszaverte másirányú orientációjára irányuló befolyásokat és hűségesen kitart a francia külpolitika vonalán. Ugy látszik azonban, hogy azóta ismét történtek események a kulisszák mögött, amelyek részt ütöttek a másik irányú befolyásokra, a román külpolitika szuverén ura: Titulescu akarata, sőt háttározott tiltakozása ellenére. Ezzel kapcsolatban nemcsak a kisantantban belül különösen Románia és Csehszlovákia között felmerült nézeteltérésekre gondolnak, hanem elsősorban Tatarescu miniszterelnök belgrádi útjára és ott a francia-olasz tárgyalásokkal kapcsolatosan folytatott tárgyalásaira. A jugoszláv kormány attól tartva, hogy Franciaország egy az olaszokkal kötendő megegyezés oltárán hajlandó volna bizonyos jugoszláv érdekeket feláldozni, kapcsolatot keresett a német külpolitikához. És így egy adott pillanatban úgy látszott, mintha a német-lengyel barátkozást Ausztrián és Magyarországon kívül Jugoszlávia közreműködése is hathatósabbá teszi a jelenlegi politikai statusquo rovására.

Tatarescu belgrádi látogatásának folyamán éppen szombaton, tehát a kormánykrisziss kirobbanásának küszöbén érkezett Bukarestbe Kumanudi, a jugoszláv képviselőház elnöke, fontos politikai küldetésben. Ezeknek a tárgyalásoknak az anyaga pillanatnyilag ismeretlen s csak a következményei láthatók Titulescu magatartásában. A Dimineata szerint Tatarescunak és Titulescunak kölcsönösen okuk volt arra, hogy egymással elégedetlenek legyenek. Tatarescu miniszterelnöki minőségében nem tudott mindenről, ami a külpolitikában történik, viszont Titulescu sem lett mindenről informálva, amit távollétében Tatarescu miniszterelnök művelt. A kormánykriszissnek tehát az előbb említett külpolitikai okokon kívül bizonyos mértékig személyes vonatkozásai is voltak. A harmadik szempont, amely ugyancsak nem hagyható figyelmen kívül, a liberális párt belső helyzete. Dinu Bratianu nem csinál titkot belőle, hogy elégedetlen a

jelenlegi helyzettel és vindikálja magának a miniszterelnökséget, mint pártvezérségnek természetes járulékát. A liberális párti „öregék”: különösképpen Anghelescu, Sassu és Nistor miniszterek, valamint a lemondott Teodorescu iparügyi miniszter, az ő felfogását látszanak képviselni a pártban és a kormányban. Ezzel szemben állott a fiatalok tábora a lamandi és Titeanu mögé tömörülő H-csoport, amely Tatarescu mellett foglalt ugyan állást, de részt kért magának a kormányzás felelősségéből és örömeiből. A két áramlat között meglehetősen gyakoriak azonban az ellentétek és ezek néha a kormányon belül is kifejezésre jutottak.

Ebből a szempontból az új liberális kormány listája kompromisszumos megoldást kíván nyújtani. Benmaradtak Dinu Bratianu exponált hivi, de szóhoz jutott Iamandi, Titeanu és Cancioov kinevezésével az ifjúság is. Végül tárcanélküli miniszterként bekerült a kormányba Pop Valer dr., akinek kinevezése nyilvánvalóan Erdély felé akarja emelni a kabinet tekintélyét, szembeállítva a liberálisok erdélyi szeretetét azokkal a támadosokkal, amelyek a kormány ellen az erdélyi tisztviselők elbocsátása alkalmából a nemzeti parasztpárt részéről megindultak.

A román belpolitika hagyományosan ötletzerű alakulása, de a forrongásban lévő külpolitikai erők útjainak ismeretlensége folytán is nehéz volna prognosztizálni a jövőt az új Tatarescu kormány sorsát illetően. Akadnak pesszimisták, akik nem jósolnak hosszú életet a Tatarescu kabinetnek és Stelian Popescu volt liberális igazságügyminiszter lapja az Universul teljes határozottsággal állítja, hogy Titulescu semmilyen körülmények között nem fogja elvállalni a külügyi tárcát. Bizonyítékként idézik erre, hogy a külügyminiszter szalonkocsija tegnap este Savel Radulescu volt külügyi alminiszterrel egyetemben megérkezett Bukarestbe, tehát Titulescu az országba való jövele esetén is csak egyszerű polgárnak akarja tekinteni magát. Hogy egy szalonkocsi bukaresti útja milyen mértékben képezheti politikai jóslatok alapját, azt mindenesetre a közeljövő fogja eldönteni. A legújabb eseményekről alábbi távirataink számolnak be.

Hogyan lépett hivatalába az új Tatarescu-kormány

Bucuresti-Bukarest, október 3. Az új Tatarescu-kormány kedden este 10 órakor tette le az esküt a Foisor-kastélyban. Az eskütétel formalitásai félóra hosszat tartottak. Beszéd nem hangzott el; a király cercler tartott és barátságosan elbeszélgetett a kormány tagjaival, különösen az új miniszterekkel. Tatarescu, Inculetz és Titeanu a kormány tagjainak távozása után rövid, külön kihallgatáson jelentek meg az uralkodó előtt. Antonescu igazságügyminiszter és Ne-

gura szövetségügyi alminiszter nem vettek részt az eskütételben. Előbbi egyik családtagjának betegsége miatt birtokán tartózkodik, utóbbi más ok akadályozta meg abban, hogy Szinajába utazzék. Antonescu és Negura szerdán tették le az esküt.

Az eskütétel után az újságírók körülveték Tatarescu miniszterelnököt, aki azonban elhárította magától a nyilatkozattételt. Mind

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

VILÁG TÜKRE

Lengyelország a „nagy-hatalom”

Egy évvel ezelőtt Lengyelország preventív háborút akar: kezdeni Németország ellen; Franciaország akkor fékezett. Ma Pilsudszky Hitler egyetlen szövetségese. Mi ennek az oka? Lengyelország tisztában van azzal, hogy feltűnést kell keltenie, ki kell állnia a sorból, ha azt akarja, hogy versengjenek érte.

A német-lengyel politika furcsaságait nem lehet logikával megmagyarázni. Lengyelország évekig harcolt határainak egy „Ostlocarnóval” való biztosítása érdekében, de a viszonylag békés weimari köztársaság mindég visszautasította a keleti expanzióról való lemondást. Most Pilsudszky a harcias Németország kedvéért elveti a régen forrón kívánt garanciákat. A Franciaországgal való barátság darabokra török össze; Lengyelország kiteszi magát annak, hogy a legközelebbi háborúban hadszíntér lesz. A genfi viták a kisebbségek helyzetéről a gyakorlatban senkit sem zavartak. Stresemann a Népszövetség zájosa tetszése mellett protestált, Zaleski védekezett. Utána a lengyel és német sovíniszterek fölizgatták magukat külügyminiszterek lanyha magatartása miatt. Most pedig ujjong a német sajtó, mert Lengyelország nem kötelezi magát nemzetközileg arra, hogy megvédje a pózeni és felsőlízi németeket.

A jogászok kimutathatják, hogy a népjogokat ismét lábbal tiporja valaki. Igenis! Hogy Lengyelország szuverén állam legyen, fölrugta az 1919 június 28-i szerződést, amelyből Lengyelországnak, mint önálló államnak létét vezetik le. Akkoriban öt nagy hatalom csak azzal a feltétellel ismerte el Lengyelország önállóságát, függetlenségét, ha a faji, vallási és nyelvi kisebbségeknek olyan jogokat adnak, amelyek a Népszövetség nemzetközi kötelezettségei védenek. „E kötelezettségeket csakis a Népszövetség többségének beleegyezésével lehet megváltoztatni” így szól az ünnepélyes szerződés tizenkettedik pontja. Alaki, jogi szempontból Lengyelország a saját létének alapjait rázza most meg. Gyakorlatilag azt akarja ezzel bebizonyítani, hogy ő is nagy hatalom. Mert így látja a gyenge az erőseket: a nagy hatalom büntetlenül cselekedheti azt, ami a kicsi államnak tilos.

Hogy a kisebbségeknek jogaik vannak, ez a liberális korszak meghaladt s a szocialista korszak még el nem érkezett alapelve. A fasizmus korszakában az imperialisták nem szívesen hagynak ki egy elnyomásra alkalmas alanyt kezeik közül. Mivel a Népszövetség fasizáló irányoknak még sohasem állott ellen, éppen a kisebbségi védelem miatt nem hagyja magát fölrobbantani. Lengyelország tehát büntetlenül égetheti el születési okmányait, nyugodtan terrorizálhatja litvánjait, ukránjait, sőt a zsidókat is, akik Streicher orgiái következtében el is felejtették már, hogy tulajdonképpen a Visztula melletti pogromisták voltak a német antiszemiták tanítómesterei. Lengyelország belső ereje ezáltal nem növekedik; a forradalmi rétegeket szívesen táplálják majd az elnyomott nemzetiségek. Pilsudszkynak ezt már saját multjából is tudnia kellene. Különösen reménytelen a lengyelországi németek helyzete. A nemzeti szocialisták, akik lemondtak a korridorról, lemondtak Danzigról, őket is teljesen sorsukra hagyják. Mert a német diplomácia nem kockáztatja azt, hogy nemzeti csekélységek miatt az utolsó „nagy hatalommal” is összevessen.

A német nemzetiek óriási gyűlöletet éreznek a lengyelekkel szemben. Nyugati

SELECT MOZGÓ

Ma nagy premier!
WILLY FORST
a SCHUBERT-FILM zseniális rendezőjének
legújabb rendkívüli slágerét:

A BÉCSI BÁL

Főszerepekben:
PAULA WESSELY
a bécsi REINHARDT-SZÍNHÁZ tagja

főlényesség, a piszkos deklasszáltak lenézése, szomszédgyűlölet, az ideges német nép összes erjedő érzéseit levezeti ebben az alacsonyabbrendűségi érzésben. S kérdezzünk meg egy nemzeti érzésű lengyelt, vajjon szereti-e ő azokat a németeket, akik négy évig tartották megszállva országukat. A két nép közötti szerelmi házasságra gondolni sem lehet.

Tehát — éssz diktálja a német-lengyel szövetséget? Ha levonjuk a két ország polgárságának a bolszevizmustól való félelmét és azt a törekvéseket, hogy saját népük elégedetlenségét rétegeitől védeni akarják magukat, marad a következő:

Németország külpolitikai elgondolása Anglia, Németország és Olaszország közötti szövetség létrehozása volt, mellyel elfoglalták volna Ausztriát, legyőzték volna Franciaországot és elfoglalták volna Keleteurópa is. Amíg Németország azon fáradozott, hogy Franciaországot izolálja a megkötése a szükséges szövetségeket, ő maga a legélesebb elszigeteltség állapotába került. Hogy utját ne legyen könnytelen egyedül megtenni, kereste Lengyelország barátságát. Ez azonban a döntő pillanatban valószínűleg keveset használ neki.

Lengyelország a francia rendszerben érezte, hogy elhanyagolják és gyámoknak felelt. Azzal a rég bevált módszerrel, hogy a döntő pillanatban nehézségeket csinál a szövetségesnek, engedményeket csikart ki. Lengyelországnak sem katonai sem gazdasági ereje nem elegendő arra, nagyhatalom rangjára emelkedjék. Ha más államokkal kombinálja magát és kijátssza az ellenséges erőket, Lengyelország időnként saját erején felüli jelentőségre tehet szert. Ezt a játékot, melyet sok kis állam üz, Lengyelország a tökéletességig fejlesztette. Igyekszik balti terveit német segítséggel megvalósítani, de közben a Németországgal való kapcsolatot annyira lazán hagyja, hogy a tulságosan veszélyes helyzetből bármikor másik kombinációba csuszhat át.

A halott szerető. Bibó Lajos új regénye (Atheneum kiadás) az önző férfi és egy eszményi nőalak életén, tévedésén, szenvedésén és megigazulásán keresztül az örökkévaló szerelemnek állít emléket és a vérbeli alkotó könyörtelen realitásával mutat rá az emberi lélek és a mindent elsöprő szenvedélyes szerelem csodálatos rejtelmeire. A díszes és előkelő kiállítású könyv ára 78 lej. Kapható minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalkóban vagy ahol nincs, Lepagena Cluj.

Szerezzen butoraink minőségéről információt vevőinktől!

Ezek címjegyzékét készséggel elküldjük!

Székely & Réti

Butorgyár Rt.-től, Targu-Mures.
Fiókok: Bucuresti—Brasov

Válságban a német munkafront

Nagy sikkasztások a munkafront körül

— Berlieni levél —

Berlin, október 3. A német munkafront sajtója nagy hűhóval és a náci-propaganda minden eszközeivel világgá kürtölte, hogy az átalakulás megtörtént. Hivatalos kommunikék is jelentek meg, amelyek hangsúlyozták, hogy az érdekközösségek, a munkásszervezetek és munkásszövetségek mintájára a nemzeti szocialista Németországban nem alakíthatók.

Ennyit mond a hivatalos közlés, de elhallgatja, hogy mi van a dolgok mögött. Elhallgatja, hogy éppen ebben a kérdésben elkezdett harc zajlott le a nemzeti szocialista munkásság táborában, harc, amely alkalmas arra, hogy megrázkódtassa a német munkafront alapjait. A hitleri politika ugyanis rendre kikapcsolta azokat a fontos feladatokat, amelyek az előző rezsimben a szakszervezetekre hárultak. A szakszervezetek gondoskodtak elsősorban a bérek megállapításáról, ők szabályozták a tarifákat és ezzel, de egyéb munkásságukkal is irányt adtak az ország belső szociálpolitikájának. Ezt a pozíciót a munkásság nem akarja elcsejteni. Olyan reális dolgok ezek és annyira be voltak gyökeresedve a fejlődésbe, hogy azt kitérni csak a legnagyobb terror mellett lehetséges.

Terrorban Németországban nincsen hiány. A forradalmi rend és a náci fegyelem jelszava alatt a munkásság között is a legnagyobb erőszakoskodások folynak. De a terror ellenére is az úgynevezett nemzeti szocialista üzemi szervezet, amely a munkafront elítélsapata, valóságos lázong. A hangulat napról napra radikálizálódik és a munkafront vezetője, dr. Ley maga is napokon át ingadozott, hogy a hangulat láttára ne legyen-e szószólója a radikális elemeknek. Bizonyos alkalmakkor dr. Ley egész határozottan a radikális törekvések mellé állott. Amikor azonban a központi kormány leintette, lassan és óvatossan átlendült megint a jobboldalra.

A felháborodást azzal csapolták le, hogy a német munkafront vezetőségében nagy átszervezés történt. Dr. Ley közvetlen munkatársai is elkerültek pozícióikból és opportunusabb elemekkel helyettesítették őket. A német munkafront ma egy kitűnően szervezett, de egyáltalán minden hatálmától megfosztott munkásszervezet Németországnak.

Közben, mialatt elnyomják a munkásság gazdasági önrendelkezését, Münsterben a nemzeti szocialista üzemi szervezetek négy vezető tagja ellen sikkasztás és magántulajdon elleni büntetés miatt eljárás indult. A tárgyalást a napokban tartották meg. Walter Nagel, az említett szervezetnek volt vezetőségi tagja, három évi fegyházat és 6000 ezer márká pénz büntetést kapott; Adolf Uhlé két és fél évi fegyházat és 3000 márkát; Wilhelm Riemenschneider egyévi fegyházat és 600 márkát; végül August Pionteck kétévi és egyhónapi börtönt és 5000 márká pénz büntetést.

Ez azonban csak beindítója a büntetések sorozatának. Hír szerint hasonló büntettek miatt Németország különböző tartományaiiban tucatszámra vannak eljárások a munkások megtakarított pénzét elsikkasztó náci-vezetők ellen.

A német közvélemény egyre nyugtalanabb a bekövetkező téli hónapok miatt. A nyersanyaghiány máris erősen érezteti hatását, a háboruból sem használtak annyi pórtanyagot, mint az utóbbi hónapokban és attól tartanak, hogyha ez így folytatódik, akkor Németország több pontján a kritikus időben lázadás fog kitörni. Már a szappangyártáshoz szükséges nyersanyagok is nagy hiánnyal vannak és különböző anyagokat ócska

pórtanyagokkal helyettesítenek. A pórt szappant azonban a legszegényebb munkásréteg sem tudja használni, mert gyorsan elfogy és emellett homokos. A régi készletek majdnem kifogytak, ami még volt, azt rejtveik és nagy áron titokban árusítják. A csokoládé és kakaógyártásnál máris pórtanyagokat vesznek igénybe és emiatt ez az ipar ugyszólván teljesen visszaesett.

A híres német textilipar is megérzi a náciuralmat. Egy új szövétarut hoztak forgalomba, ahol a gyapjúnak egy részét celulozzal keverték. Ennek a pórt

anyagának az a hibája, hogy nem bírja el a nedvességet és mihielyt megázik, a szövet azonnal összevagy és lyukas lesz.

A kormány a kereskedőtestületekhez átiratot intézett, amelyben felszólítja őket, hogy az üzlettulajdonosok a vevőknek arra a kérdésre, hogy pórtanyag igénybevételével készült-e ez vagy az a cikk, ne adjanak határozott választ.

A külföldi gyümölcs importját lényegesen korlátozták, azzal a különös kivétellel, hogy a palesztinai zsidó kolóniákról származó narancsot korlátlanul be lehet hozni Németországba.

Az angol-német kereskedelmi tárgyalások nehezen jutnak előre. Mithross, az angol-német pénzügyi tárgyalások fődelegátusa, Londonba érkezett, ahol az újságírók előtt kijelentette, hogy nagyon bizonytalan, mikor mehet vissza Németországba a tárgyalások folytatására. A németek ugyanis olyan feltételeket szabnak az angol adósságok megfizetésére, amibe az adósok aligha fognak beleemenni.

Nem engedik szóhoz jutni a fasisztákat Angliában

A munkások nem fogják engedni, hogy Anglia a faszizmus áldozatává váljék

London, október 3. Az angol fasiszta párt egyre intenzívebb propagandájával szemben az angol közvéleményben igen kivív hangulat mutatkozik, sőt a legtöbb helységben kimondottan ellenséges érülettel fogadják az angol fেকেiteingéseket. Jellemző erre az incidens, amely Plymouthban játszódott le néhány nappal ezelőtt. Sir Oswald Mosley, az angol fasiszta párt vezére péntekre gyűlést hívott egybe ebbe a városba. A gyűlést azonban nem lehetett megtartani, mert a városban senki sem akadt, aki hajlandó lett volna természet bocsátani a fasiszták rendelkezésére.

A laburista párt southporti konferenciáján Smith volt munkügyi államtitár éles támadást intézett a fasiszták ellen, kemény szavakkal törve pálcát ezeknek a felfogása és metodusai fölött. A faszizmus — mondotta Smith — halálos csapást jelent Középeurópában a demokráciára. Az angol munkáspárt mindent el fog követelni, hogy Anglia ne váljék a faszizmus áldozatává. Ebben az országban nincs hely hasonló mozgalmak számára. A konferencia megnyitását 800 delegátus vett részt a párt kétmillió tagjának képviseletében.

Romániai asszony játszta a rendőrség kezére Dillingert

Egy jasi vasutas érdekes leleplezése. Romániába menekült a gangszterek bosszujára elől a feljelentő

Bucuresti-Bukarest, október 3. (Az Uj Kelet tud.) Az amerikai gangszterek királya: a hírhedt Dillinger elfogatása, illetőleg meggyilkolása olyan esemény volt, amely valóságos világ szenzációvá nőtte ki magát. Az egyik bukaresti lap legújabb számában azt az érdekes hírt közli, hogy Dillinger leleplezésének valamelyes romániai vonatkozásai is vannak. Kiderült ugyanis, hogy a nő, aki a gangszter tartózkodási helyét az amerikai rendőrség előtt felfedte: romániai származású, sőt a legújabb verziók szerint a feljelentő nő Romániába menekült a meggyilkolt bandita bandájának bosszujára elől, és pillanatszerűen valamelyik bánáti rokonának vendégszeretetébe élvezte.

dett foglalkozni és hamarosan tekintélyes vagyonra tett szert. A pénzén megvásárolta Csikágó egyik legnagyobb szállodáját, és itt ismerkedett meg néhány évvel ezelőtt Dillingerral, aki annakidején még egy a rendőrség által teljesen ignorált kezdő volt mesterségében.

A bandita röviddel ezelőtt ismét beállított szállóba. Az asszony azonnal felismerte. Beszédbe elegyedett vele és egy nagyszabású közös üzlet lebonyolítására tett neki ajánlatot. Dillinger elfogadta az ajánlatot, majd megállapodtak abban, hogy másnap egy moziban találkoznak. A rendőrség értesítve lett a találkozásról, és Dillingert lelőtték. Az asszony felvette a bandita fejére kitűzött 75 ezer dollárt és megszökött Csikágóból. Hollywoodba ment ahol három hétig élt zavartalanul. A gangszterek azonban felfedték rejtekhelyét, mire a filmvárosból ismeretlen helyre távozott. A jasi forgalmazó amerikai rokonai szerint Anna Sage Romániába menekült a gangszterek bosszujára elől.

OLLA
a legjobb védő fertőző betegségek ellen

A pá
hal
do

1934-ben 50 e
száma. Tel-Avi

Jeruzsálem, o
ovdim, Palesztin
tének vezetősége
a palesztinai és
melynek során a
kívül érdekes be
palesztinai zsidó
ság helyzetképet
tatták ki a pale
ciális fejlődését
lémákat és zsidó

A sajtókonfer
nyitotta meg né
tartott referátum
szonyokról és a
segíeteiről. Töb
mondotta:

— Gazdasági
daság. A kiél
nya súlyosan ál
gi ágnak a fej
erők hiányában
piac szükséglete
arra kényszerít
terményeket ve

— Egy érde
tünk. Levél, me
gazdasági mur
levél többek kö
állana újabb e
az állatok ter
lesíteni tejjazd
zik a baromfi
szép bevételek
sek ezt a kibé
ehhez újabb m
és ezt sajnos
a munkáshiány
nunk zöltségie
mult telen két
a kvacákban. E
nincs hozzá e

— Hasonló
zsidó mezőgaz
vénygazdaság
a munkaerők
lonisták ültet
zsidó munka
kal megoldoz
vényesek nem
szánu munka
a narancsfák

A zsidó ipa
lyos nehézség
vetkezében.
beérkezett re
Szolgálgjon en
da. A Tel-Av
cipőgyártat lé
Az összes ge
munkát még
nincs elegend
gyár évenként
szokott Egyi
kellett, hogy
a belső piac
dezni. A kar
kaptak Délai
ból, egyesek
rendelt árut.
leszállítani.
keztében. Ug
ágra is.

— Az épít
A munkaerő

Jó sz
m

Str. Filipesc
Str. Memora

A palesztinai jisiv élet-halál harca a bevándorlás fokozásáért

1934-ben 50 ezer zsidó vándorolt Palesztinába. 300 ezer a jisiv mai lélek száma. Tel-Avivnak 102.000 lakosa van, a falvakban viszont 61.000 zsidó éi 120.000 chaluc a diaszporában

Jeruzsálem, október 3. A Histadruth Haidim, Palesztina általános munkásszervezetének vezetősége, konferenciára hívta egybe a palesztinai és a külföldi sajtó képviselőit, melynek során a Histadruth referensei rendkívül érdekes beszámolókat tartottak fel a palesztinai zsidó bevándorlás és zsidó gazdaság helyzetéről. Teljes adatszerűséggel mutatták ki a palesztinai jisiv gazdasági és szociális fejlődését és a fejlődés által szült problémákat és szükségleteket.

A sajtókonferenciát Remez munkászervező nyitotta meg néhány szóval, majd Frumkin tartott referátumot a palesztinai munkaviszonyokról és a palesztinai gazdaság szükségleteiről. Töbök között a következőket mondotta:

— Gazdasági életünk alapja a mezőgazdaság. A kielégítő munkásbevándorlás hiánya súlyosan akadályozza ennek a gazdasági ágának a fejlődését. A szükséges munkások hiányában mezőgazdaságunk a belföldi piac szükségleteinek sem tud megfelelni, ami arra kényszeríti a lakosságot, hogy külföldi terményeket vegyen igénybe.

Egy jellemző dokumentum

— Egy érdekes dokumentum fekszik előttünk. Levél, melyet egy emekszerveleti mezőgazdasági munkásteleptől kaptunk. A levél többek között ezt mondja: „Módunkban állana újabb tökébeftetés nélkül, tisztán az állatok természetes növekedésével kiszélesíteni tejjgazdaságunkat. Ugyanez vonatkozik a baromfitenyésztésre is. Mindkét ág szép bevételt hoz. Mégsem vagyunk képesek ezt a kibővítést megvalósítani, miután ehhez újabb munkásokra volna szükségünk és ezt sajnos nélkülözniünk kell. Ugyancsak a munkáshiány következtében kellett feladnunk zöldségkertünk megművelését. Az elmúlt télen két ház építéséhez láttunk hozzá a kvucákban. Ezt sem tudják befejezni, mert nincs hozzá elegendő munkásunk.”

— Hasonló munkáshiány uralkodik a többi zsidó mezőgazdasági telepeken is. Az ültetvénygazdaság is erősen éri ebben az évben a munkások hiányát és különösen azon kolonisták ültetvényei, akik nem törtek meg a zsidó munka elvét és nem hagyják arabokkal megdolgoztatni földjüket. Ezek az ültetvényesek nem kaphattak idejében megfelelő számú munkáerőt, ami káros kihatással volt a narancsfák állapotára.

A zsidó ipar és a zsidó munkáshiány

A zsidó ipar és a zsidó kézművesség is súlyos nehézségekkel küzd a munkáshiány következtében. Több gyár képtelen leszállítani beérkezett rendeléseit a fenti okok miatt. Szolgálgjon ennek illusztrálására néhány példa. A Tel-Aviv melletti Ramat Ganban új cipőgyárat létesítettek. Neve: „Na'-alija”. Az összes gépek készenlében állanak, a munkát mégsem tudják megkezdeni, mert nincs elegendő munkásuk. A „Zetge” bőrgyár évenként több ezer font értékű árut szokott Egyiptomba exportálni. Az idén be kellett, hogy szüntesse az exportot, miután a belföldi piac szükségleteit is alig tudta fedezni. A kartongyárak nagyobb rendeléseket kaptak Délafrikából, Amerikából és Szíriából, egyeseknek ki is fizették előre a megrendelt árut, a rendeléseket mégsem tudják leszállítani, ugyancsak munkáshiány következtében. Ugyanez áll számos más iparágra is.

— Az építőmunkában sem jobb a helyzet. A munkások hiánya a lakásberek drágulásához vezet.

sához és a spekuláció növekedéséhez vezet. Így például a Palestine Land Development Co. különböző nagyobb földterületekkel rendelkezik Haifában és a Hadar Hakarmelen, hol többszáz házat lehetne építeni. Ehhez azonban utakat és vízvezetéseket kellene beállítani. E munkához szükséges pénz százezer fontra rug. A pénz megvan, a tervek készen állnak, de munkások hiánya folytán nem tudnak hozzálatni a keresztülvitelükhöz. A Keren Kajemetnek is több földbirtoka van Haifa környékén, hol lakásnegyedeket építenek munkások, középosztálybeli ele-

Tömeges munkásbevándorlás nélkül nem egzisztálhat Palesztina

— Miután Palesztina nagy munkásbevándorlás nélkül nem egzisztálhat és miután a kormány kerítők közé szorította a zsidó bevándorlást, az arab szomszédországokból: Hauranból, Egyiptomból és Transzjordániából nagy arab bevándorlás indult meg Palesztinába. Ezek a bevándorlók behatoltak úgy a zsidó, mint az arab gazdaságba. Ugyanis az arab gazdaság is éri a munkáshiányt. Az arab munkásoknak ma nincs is szüksége a zsidó gazdaságok munkahelyeire, miután széles tere van az arab gazdaságban.

— A külvilágnak fogalma sincs arról, mily jelentős fejlődésnek indult az utóbbi években az arab gazdaság. Az utolsó tíz esztendő során az arabok mintegy százezer dunamnyi új narancsot ültettek be, melyek tízezer arab munkás dolgozik. Az utóbbi két esztendő alatt huszezer dunam konyhakertészetet rendeztek be az arabok, aminek többezer dunam gyümölcsös járul. Az arab tejjgazdaság és baromfitenyésztés is lényegesen megnagyobbodott. Az arab városok ban az építkezés is egyre emelkedő tendenciát mutat és többezer munkásnak nyújt munkaalkalmat. Az arab ipar, a kormány és

A zsidó bevándorlás és annak összetétele

Frumkin referátuma után Dobkin számolt be a zsidó bevándorlás összetételéről és alapvető problémáiról. Kimutatta, hogy 1934 első nyolc hónapjában közel 23 ezer zsidó vándorolt be az országba a kormány hivatalos jelentése szerint. A hátralevő négy hónapban legalább 17 ezer zsidó fog még bevándorolni, úgy, hogy 1934-ben a legális zsidó bevándorlás 40 ezer lelket fog kitenni. Ezenkívül legalább tízezer zsidó vándorolt be az országba más uton és ezzel együtt ebben az évben 50 ezer új zsidó bevándorlóra lehet számítani. 1933-ban 40 ezer, 1932-ben 13 ezer bevándorló érkezett az országba. 1933-ban a zsidó lakosság 20 százalékkal növekedett, 1934-ben 22 százalékos emelkedés mutatkozik.

— A bevándorlás és a természetes szaporulat folytán a zsidó lakosság százalékaránya az összlakossághoz képest jelentős változásra megy keresztül. 1931 novemberében a legutóbbi népszámlálásakor a zsidók az ország lakosságának 17 százalékát képezték. (174.610 zsidó és 861.200 nemzsidó volt akkor az országban). 1934 szeptember 1-én a zsidók a lakosságnak több mint 23 százalékát tették már ki. Ez év végén, amikor háromezrezer lesz a zsidók száma, 25 százalék lesz a zsidó lakosság aránya az ország összlakosságához.

— A mai palesztinai tömegbevándorlás csak a világháború előtti amerikai tömegbevándorláshoz hasonlítható. 1900—1914. években az Amerikába való zsidó bevándorlás évi átlaga 95 ezer egyén volt. A palesztinai bevándorlás ma már ennek ötven százalékát teszi ki.

Palesztina ma az egyetlen zsidó bevándorlási ország a világon. Az összes többi tengerentúli országok az utóbbi években összesen 20 ezer zsidó bevándorlót fogadtak évente. Palesztina azt a pozíciót kezdi elfog-

URANIA MOZGÓ

CARIOCA

Főszerepekben: DOLORES DEL RIO — FR ED ASTAIRE — GENE RAYMOND

mek és németországi menekültek részére. A KKL a földet a szőbanforgó telepek rendelkezésére bocsátotta, néhány száz házat fel is építettek, a további építkezést azonban nem folytathatják, mert nincs elegendő munkás hozzá. Számos mezőgazdasági telepekre, lakóházakra és vízvezetésekre. A Keren Hajjeszódnak megvan az ehhez szükséges pénze, a német segélyalap is rendelkezésre bocsátana jelentős összeget, hitelük is volna, de nincs munkás a munka keresztülvitelére.

— A munkáshiány odavezetett, hogy az állami közmunkából a zsidó elem szinte teljesen eltűnt. A legközelebbi költségvetési esztendőben a kormány és a városok egymillió fontba kerülő munkálatokat fognak elvégezteni, de a mai helyzet mellett még kilátás sincs arra, hogy e nagy munkálatokból valamelyes mértékben is részesüljön a zsidó munkásság.

fikát vonja maga után a nagy munkáshiányt és súlyosan veszélyezteti a zsidó lakosság egészséges szociális strukturáját. Még inkább csökkent a chalucok százalékaránya a zsidó bevándorlásban, sőt a certifikát bevándorlásban is. 1931-ben a chaluc-szervezetek a certifikátoknak 84 százalékát kapták, 1932-ben már csak 65 százalékát, 1933-ban 44.5 százalékát és ebben az évben alig 39.5 százalékát.

Dobkin ezután rámutatott azokra az eszközökre, melyek alkalmasak lehetnek a bevándorlás összetételének jobbátételére. Az összbevándorlás keretében csak munkások kell a chalucok százalékarányát. A certifikátokat csak olyanoknak szabad adni, akik készek áttérni és megmaradni a produktív munkában. Ezt az elvet a palesztinai polgárok rokonaival szemben is alkalmazni kell. Erőteljes eszközökkel oda kell hatnunk, hogy az egész chalucbevándorlás a mezőgazdaságba és általában az uttörő munkába koncentrálódjon. Ebben a tekintetben az egész jisiv közreműködésére van szükség. Meg kell teremteni a szükséges előfeltételeit annak, hogy a munkásbevándorlóknak lakóházak építésével tegyük lehetővé a mezőgazdasági munkát és segítenünk kell őket a kolónia életébe való beilleszkedésben.

120.000 chaluc

— A chaluc-mozgalmak a diaszporában mintegy 1210 ezer szervezett tagot foglal magában. Ezek közül 28 ezer 500 hachsarah van. A Histadrut 52 válogatott munkást küldött Palesztinából a galutba, hogy a hachsara telepeken instruktorként működjenek. A közel jövőben újabb 70 munkásdelegátust fognak ennek a munkának a szolgálatába állítani. Ez azonban csak akkor lehet eredményes, ha mögöttük a cionizmus összes konstruktív erőinek támogatása áll. A legfontosabb ma a zsidó munkáért való harc a zsidó gazdaságokban, mert ez a sorsdöntő problémája az egész cionizmusnak és a mi egész építő munkánknak. A zsidó bevándorlás sorsa együtt dől el a zsidó munka sorsával.

Jeruzsálem, október 3. A legutóbbi kimutatások szerint, 1934 szeptember elsején 283 ezer volt a zsidók száma Palesztinában. Ebből 222 ezer, vagyis 78.8 százalék a városokban, még pedig Jeruzsálemben 64 ezer, Tel-Avivban 102 ezer, Jaffában és Bajit ve-ganban 14 ezer, Haifában 33 ezer, Tibériásban 6 ezer, Szafetben 2500 zsidó él. A mezőgazdasági telepeken 61 ezer a zsidók száma. A jisiv növekedésére jellemző, hogy 1931-ben 174 ezer 610, 1922-ben 83 ezer 790 zsidó lélek élt még csak Palesztinában.

Könyvnap

Az irodalom remekei kitünő kiállításban, neveléséges olcsó árban!

Ady összes versei. Lexikonalak, vá- szonbó és, 600 lap, hófehér papír 120	
Babits: Az európai irodalom törté- nete, 360 lap, 100 illusztráció, hó- fehér papír, aranyozott egész- vászonkötés	144
Barát—Eber—Takács: A művészet története, 427 képpel, rengeteg szí- nes műmelléklettel, 617 lap, hatal- mas lexikonalak, félbőrben	480
Molnár: Pál ucafi fiúk	60
Márai Sándor: Egy polgár valómá- sai, 320 lap, füzve 60. kötve	90
Földes: Mária jól éretti 264 l.	84

Ha beküldi a pénzt franco kapja.

LEPAGE-nál

Kérjen ingyen könyvnapj jegyzéket.

TARAS MYKYSCHA HÉTFŐN ESTE A CAPITOLBAN

Str. Filipescu 15. Telefon: 7-49.
Str. Memorandului 20.

GRÁTZ-ol

Jó szobafestőt,
mázolót
csak

OKTÓBER 4.
ELY
Z tagja

gy nem bírja el
megázik, a sző-
nyukas lesz,
edőtestületekhez
ben felszólítja
mosók a vevők,
ogy pótananyag
ez vagy az a
tt választ.
portját lényen-
a különös kivé-
zsidó kolóniák-
korlátlanul) be-
a.

delmi tárgyalá-
Mithross, az
argyalások fő-
kezett, ahol az
ette, hogy na-
mehet vissza
ások folytatá-
olyan feltétele,
sságok megfize-
aligha fognak

tni
n

ozatává válják

porti konferen-
gyi államtitkár
fasiszták ellen,
pálcát ezeknek
lőtt. A fasizmus
lós csapást je-
demokráciára. Az
nt el fog követ-
gban nincs hely
ára. A konferen-
gátus vett részt
k képviselőtében.

ta
ngert

a gangszterek

rosan tekintélyes
pénzen megvásá-
rnyobb szállodá-
eg néhány évvel
nnakidején még
eljesen ignorált

lőtt ismét beáll-
azonnal felismer-
vele és egy nagy-
nyolítására tett
lfogadta az aján-
k abban, hogy
lkoznak. A rend-
lkozásról, és Dil-
zony felvette a
5 ezer dollárt és
ollywoodba ment
zavartalanul. A
fedték rejtkehe-
ismeretlen hely-
almista amerikai
Sage Romániába
bosszujja elől.

a legjobb
védő fertőző
betegségek
ellen

SPORT

A bukaresti CFR Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, október 3. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulója során a bukaresti CFR lesz Kolozsvár vendége. A részletes program:

Szombaton: Unirea Tricolor—Juventus Bukarestben.

Vasárnap: Venus—Ripensia Bukarestben, Kinizsi—Gloria CFR Temesváron, CFR—Romania Kolozsváron és Universitatea—Crisana Nagyváradon.

A Nemzeti Bajnokság állása

CFR	3	3	—	3	5	6
NAC	4	2	1	1	6	5
Ripensia	4	2	1	1	13	10
Romania	2	2	—	3	—	4
Kinizsi	3	2	—	1	11	10
Unirea Tricolor	4	1	1	2	9	9
Crisana	4	1	1	2	8	9
Gloria CFR	3	1	1	1	6	7
Universitatea	3	1	—	2	3	2
Venus	3	1	—	2	7	2
Juventus	3	1	—	2	4	6
AMTE	4	—	1	3	4	12

A BUDAPESTI SPORHIRLAP huszonegyedik évfordulóját ünnepli. A magyar nyelvterületen előnyösen ismert sportlap mint kitűnő hírszolgálatot rendelkező jelszerkesztett organum közkeletűségnek örvend, éppen ezért a lapot jubileuma alkalmából az egész világ sporttársadalmát ünnepli. A 25-ös szám mindennél beszédesebben igazolja azt a munkát, amelyet a Sporthírlap az egyetemes sportterületekért folytatott, de a sporton kívül a Sporthírlapnak a sportsajtó fejlődése is sokat köszönhet. A Sporthírlap 25 éves évfordulója alkalmából 40 oldalas jubileumi számmal jelent meg.

A bécsi Hakoah Donnenfeldje a magyarok elleni osztrák válogatásban. Bécsből jelentik: Tegnap állította össze Meisl Hugo a magyarok elleni osztrák válogatottat, melyben a bécsi Hakoah gólszáka, Donnenfeld is helyet foglal. Az összeállítás: Platzer—Pavlitsek, Sesta—Wagner, Hoffmann, Nausch—Viertel—Zishek—Sindelar — Donnenfeld—Horvat.

Hétszázhusz millió lejért építik fel az új londoni sportarénát. A newyorki Madison Square mintájára a legközelebbi időben Londonban megkezdik az építést; munkálatait egy új óriási sportarénának. A londoni Stadion a világ legnagyobb sporttelepe lesz és a tervek szerint 1.200.000 főt fog befogadni. A londoni óriásarénának egy penzsoport lesz a tulajdonosa, melynek elnöke Lord Lonsdale, az ismert angol sportember.

Uj vezetőség a brassói bírbizottság élén. Brassói tudósítónk jelentése szerint a brassói bíró bizottság új vezetőségét a következők alkotják: Elnök Tibád Géza, tagok: Lungu, Puiu, Sueiu, Belindu, póttagok: Lakomcsik és Farkas József.

A brassói Ivria támogatás híján futbalszakosztályának feloszlására készül. Brassói tudósítónk jelenti: A brassói zsidóság támogatásának híján az Ivria futbalszakosztálya súlyos krízisbe került. A szakosztály nem tudja állásba tenni futballisáit, akiket így fizetni kell, ami erején felül veszi igénybe az egyesületet. Az egyesület frissíteni is szeretné együttesét a brassói zsidó vállalatok azonban elzárkóznak a zsidó sportolók alkalmazása előtt. Ha nem sikerül ezt a kérdést megfelelően rendezni az egyesület kénytelen lesz futbalszakosztályát feloszlítani. (Remélhetőleg erre nem fog sor kerülni. Szerk.)

A Sportlap Zilnie, mely Románia egyik sportnapilapja, csak nemrég eszerült gazdát, amikor is Eladesu ügyvéd, a Venus elnöke vette át a lap irányítását. Pár nappal ezelőtt újabb változás történt a lap tulajdonjoga körül: Buteanu Aurel dr., az Universitatea alelnöke és C. Chio, ralia, a bukaresti Viforul Dacia elnöke is a lap kötelékébe léptek.

Egy kolozsvári borbélymester egymillió lejt nyert az osztály-sorsjátékon

Cluj-Kolozsvár, október 3. Bagyula József kolozsvári borbélymester néhány nappal ezelőtt még egyik napról a másikra tengődő szegény ember volt.

Ma pedig egymás mellett állanak gömbölyded feleségével a kolozsvári Economia sorsjegyzület pultja előtt. Minden are mcsolyog feléjük és minden kéz a kezük után nyúl.

Bagyula József 71.292. számú egynyelcad sorsjegyével megnyerte az egymillió lejt nyeremény nyolcadát. Mint mondják, erőnek erejével erőszakolta rájuk a sorsjegyet eg sorsjegyváros 85 lejért. Nem akartak ilyesmibe pénzt befektetni, mert szükösen volt otthon pénz.

Most pedig egymásután számolják elébük a ropogós ezerlejes bankokat. Bagyuláné piaci kosárral a karján elmerülve nézi, amint a bankok a pultra hullanak, időnként pedig elégedetten megdedvesíti a szája szélét.

— A kosarat a pénznek hoztam — mondja ragyogó szemmel. — Azt mondták, hogy érepenzben adják ki a nyereményt. A napi zöltségek és font husok

helyét most ropogós bankjegyek töltik ki.

Az összeg nem is olyan hatalmas, 112 ezer lej. Mi ez a Rotschild milliók vagy akár egyik-másik városbérek egy havi jövedelméhez képest. Bagyulának azonban ez maga a jó sors beteljesülése.

— Házat veszünk — mondja hirtelen támadt fölénnyel Bagyula borbélymester.

— Igaz, hogy egy félévig ingyen fog borotválni? — kérdeztük.

— Majd bolond vagyok — tiltakozik. — Valamikor megígertem, de azó'a megdöntöttem.

Csodákozó, derűs, fájdalmas és meglepett arek között vonul ki bankókkal telt kosarával a Bagyulaházaspár. Mindenkinek a kezüket igyekszik szorongatni, de ez egyáltalán nem hozza ki őket a sodrúkból. Nyugodtan hagyják el az üzletet, mintha csak így történhetett volna és másképpen nem.

Az ajtóban akad hirtelen egy fényképezőgép is. Egy pillanat és Bagyulák drága piaci kosarukkal eltűnnek egy autobusz belsejében.

Elővigyázatos ember csak CZINK-nél tisztítja, festeti ruháját

KÜZGAZDASÁG

Mit tartalmaz a banktörvény végrehajtási utasítása?

Minden bankintézet újra be kell jegyezze a cégét. Korlátozzák a tantiémeket. Kik lehetnek bankigazgatók?

Bucuresti-Bukarest, október 3. (Az Uj Kelet tud.) Mint jelentették a hosszas előkészítés és renetget vita után megjelent a hivatalos lapban a banktörvény végrehajtási utasítása.

A végrehajtási utasítás általános rendelkezéseinek három első szakaszt bankügyletek mibenlétét határozza meg és kimondja, hogy

bankcégek számít minden olyan vállalat, amely a banktársaságok cégjegyzékében szerepel.

A már működő bankok, amelyek a Kereskedelmi és Iparkamarák cégjegyzékébe vannak felvéve a törvény kihirdetésétől számított

két hónapon belül kötelesek kérelmezni a bankok cégajstromába való beiratásukat.

A kérvényhez mellékelni kell az alapszabályokat és az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak névsorát. A cégbejegyzési kérelmet az illető hivatal mellé delegált bírónak kell címezni és a bejegyzés teljesen díjtalanul történik.

A kamarai céghivatal a határidő lejártától számított öt napon belül köteles közölni a banktanácsal azoknak a bankoknak a listáját, amelyek a kérelmet benyújtották. Ugyanezen határidőig minden jelenleg működő bank köteles beküldeni a Banktanácsához utolsó évi mérlegét, másolatát a nyereség-vesztés számláit, valamint az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak névsorát is.

A végrehajtási utasítás további rendelkezései előírják, hogy

a bankok minden levélpapírukon és utalványukon kötelesek világosan feltüntetni a ténylegesen befizetett alaptőkét, az általános tartalékalapot, a központi székhely és fiókok címét, valamint a bankok cégajstromába történt beiratások rendszámát és idejét.

A bankok alaptőkéjére vonatkozólag a végrehajtási utasítás megismétli, hogy a közkereseti, betéti, vagy korlátolt felelősségű társaság formájában ezentul alakuló bankok alaptőkéje nem lehet kevesebb Bukarestben 20, törvényhatóságú városokban 10, más városokban 5 és falvakban 2 millió lejnél.

Az alaptőkének legalább a felét megalakuláskor kell effektív befizetni, a másik fe-

lét pedig legkésőbb egy éven belül. A részvénytársasági alapon létesülő bankok alaptőkéje legalább kétszer akkora kell legyen, mint az előbbi kategóriákba tartozóké. Öt-száz lejnél kisebb névértékű részvényeket nem lehet kibocsátani. Több szavazatra szóló részvények kibocsátását is eltiltotta a végrehajtási utasítás.

A megalakulásnál minden alapítója az illető banknak köteles öt évig megtartani legalább a 30 százalékát az általa jegyzett részvényeknek, amelyek névre lesznek kiállítva és a bank székhelyén deponálva.

A bankok alapítási költségei nem haladhatják meg az alaptőke öt százalékát. Az alapítási költségeket a bank működésének első öt évében kell leírni.

Minden bankintézet köteles évente tisztá nyereségének legalább 10 százalékát külön alapra félretenni, amelyből fedezni lehessen a bank esetleges veszteségeit.

Ezt a tartalékos alapot addig kell növelni, amíg eléri az alaptőke nagyságát. Ezután elegendő ötszázalékos tartalékolás is, amíg a tartalék eléri a részvénytőke kétszeresét.

Az így teremtett tartaléktőkék nem esnek semmiféle adó alá.

Ki lehet bankigazgató? Valamely bank igazgatója (adminisztrátora) csak olyan részvényes lehet, aki az alaptőkének legalább kétszázadrésztét jegyezte le azaz minimálisan 50.000 lej névértékű részvényt vásárolt. A maximális részvényvásárlási határt az alapszabályok bankigazgatóknál 300.000 lejben korlátozhatják. Hivatalbalépéskor a bankigazgató ezeket a részvényeket letétbe helyezi biztosítékképpen a banknál és csak akkor kapja vissza, ha megbízatása lejárt vagy ha a közgyűlés megadta neki a felmentést működésének egész idejére. Közkereseti társaságoknál csakis korlátlan felelősségű cégtárs töltheti be az igazgatói tisztet.

A jelenleg hivatalban levő igazgatók szerzett jogait a banktörvény nem érinti addig, amíg megbízatásuk nem jár le, a törvény kihirdetésétől számított maximum öt évig.

A bank igazgatói és tisztviselői nem lehetnek tagjai sem az igazgatóságnak sem a felügyelőbizottságnak. Az ügyvezető csak az igazgatóság kifejezett hozzájárulásával foglalhatnak helyet más bank igazgatóságában

és vállalhatnak igazgatósági állást, vagy korlátlan felelősségű üzletlársi minőséget hasonló pénzügyintézetnél.

Korlátozzák a tantiémeket A félelvi és évvégi mérlegek beküldésével egyidejűleg minden bank köteles a banktanácsal közölni, hogy milyen összegű remunerációt fizetett az ügyvezetőknek, igazgatósági és felügyelőbizottsági tagoknak a tiszta nyereségből való részesítésén kívül, vagyis olyan összegekből, melyeket általános költségvetésből számolnak el.

Valamely pénzügyintézet költségvetésében — nem számítva kifizetett kamatokat — nem haladhatja meg az évi idehelyezések öt százalékát.

A felügyelőbizottság tagjai legalább félszány részvény tulajdonosai kell legyenek, mint amennyit az igazgatósági tagok számára a törvény előír.

A felügyelőbizottságnak legalább egy tagja mérlegképes könyvelő kell legyen. Az igazgatóság minden rendes és rendkívüli ülésre meg kell hívni az összes felügyelőbizottsági tagokat.

Bármilyen törvényellenesség felfedezése esetén bármelyik igazgatósági, vagy kontrolbizottsági tag köteles a bank elnökével közölni tapasztalatait és súlyos ügyekben azonnal össze kell hívni a közgyűlést és a Legfőbb Banktanácsot is értesíteni kell.

Az Erdélyi Bank nagyarányú tranzakciója a S. E. L.-el

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. az elmúlt napokban megállapodást kötött a romániai tüzfiaexportot bonyolító szindikátussal a román tüzfiaexport finanszírozására.

Az egyezmény értelmében az Erdélyi Bank 20.000.000 lejes hitelkeretben előlegei folyósít a belföldi exportőröknek, ezzel szemben a román-nagyar áruseregyezmény alapján a kompenzációhoz szükséges kötelezően elírt tüzfipengőket az importőrök kizárólag az Erdélyi Banknál szerezhetik be.

A nagyarányú tranzakció folytán az Erdélyi Bank a román-nagyar áruseregyezmény egyik legfontosabb szervévé vált.

A mezőgazdasági és ipari kiállításal egyidejűleg kereskedő-kongresszust rendez a szatmári Sfatul Negustoresc. Szatmárról jelentik: Az Erdélyi Gazdasági Egylet a földművelésügyi miniszter védelmében a szatmári mezőgazdasági kamarával, gazdasági egylettel, és mezőgazdasági szindikátussal karöltve megrendezendő mezőgazdasági, ipari és tenyésztéskiallítását iránt általános nagy érdeklődés nyilvánul meg. A kiállítást október 6-10. napjain rendezik meg, amikor már az összes mezőgazdasági termények betakarítása megtörtént. A kiállításon csaknem az egész ország mezőgazdasági termelése képviselteti magát, de kiállítják termékeiket az ipari üzemek és nagy felkészültséggel vonul fel a híres háziipar. A kiállítás tartama alatt a szatmári kereskedők öleső hetet, kirakatversenyt, kereskedő-kongresszust és ipari kongresszust rendeznek, míg a méhészek, szövetkezetek, háziiparosok vándorgyűlést tartanak. A szatmári Sfatul Negustoresc negyyszáz fős előkészületet tesz a kereskedő-kongresszusra, amelyet október 7-én, vasárnap délelőtti órákban tartanak meg a városban ülésteremben. A kongresszuson, amelynek előkészítő munkálatait Weiss Zoltán, a kereskedő érdekek régi harcosa végzi, részt vesznek az összes kereskedői képviselői szervek. Így dr. Fried János vezetésével a Nagyváradit Kereskedelmi Csarnok, amelynek részéről Farkas István elnök fel is szólal a kongresszuson. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamarát dr. Borbély István, Rózsa Mór és mások fogják képviselni. Megjelenik a kongresszuson az erdélyi kereskedelmi szenátor, Comsa Jonel is, aki a kereskedők és a kereskedelem aktuális problémáit fogja felvázolásában ismertetni. Temesvárról Stachier Adam alelnök, Aradró pedig Domán Sándor fog megjelenni a kongresszuson, amelyen felszólal Engel Gyula a kereskedői szindikátusok elnöke is. A német Handélsgrémiumokat Palmert Alfred elnök és Jacobi főtitkár fogják képviselni.

ELHIZÁS és SOVÁNYÍTÓ

KURÁK Dr. Lukács Pál
Lei 78

LEPAGE Cluj Kérjen ingyen orvosi jegyzéket

A be
Abr
Abr
aka

A volt nag
kifogástal

Oradea-N
Kelet tud.
számolt az
büntényről,
Abraham,
elbocsátott
három állit
csapta be,
szerint, na
zakcióra i
szovjettel v
tele esetén
Mig azonban
arabiai" üg
köztségben f

A harmad
jos zárad
bek között
mozott d

Lajos Abrah
örtség megk
lönös büntüg
Abraham a
kárszámlát
által elszent
tésével. Laz
igényelt a
cimen, hogy
és szmirna
schwanz bu
és készpénz

A biztosít
bizottságot
térítési igé
zottság arra

a záradau
a kárszá
feltűnés

A felsorolt
nül társzek
után a laká
várán van,
hogy a sün
holmival m
volna hajta
zet megbizo
véleményén

a záradau
az állitól
ke

A rendőr
a Generala
zeli vizsgá
mert időköz
arabiai ker
által három
gálat nyom
Báltiba uta
ján megáll
működő szá
valódi neve
Mester Józ
rahám Dur
ismeri a b
rendőrség
alias Fuch
rodinak sikk

A két le
gurancán
tesen beisz
vallomás lé

A beszarábiai kereskedők Lajos Abrahámot csapták be, Lajos Abrahám a biztosító intézetet akarta becsapni a fantasztikus nagyváradi bűnügyi botrányban

A volt nagyváradi metszőt egy „bűvös“ ládikával csapták be, mely kifogástalan ötszázlejeseket tud gyártani. A zárdauccai rablás titka. Ponyvaregény készül a nagyváradi rendőrségen

Oradea-Nagyvárada, október 3. (Az Uj Kelet tud.) Annakidején részletesen beszámolt az Uj Kelet arról a fantasztikus bűntényről, melynek középpontjába Lajos Abrahám, a nagyváradi ortodox hitközség elbocsátott metszője került. A volt metszőt három állítólagos beszarábiai kereskedő csapta be, akik Lajos Abrahám állítása szerint, nagyszerűnek ígérkező bor-tranzakcióra igyekeztek rávenni, amelyet a szovjettel való kereskedelem szabaddáttele esetén lehetett volna megvalósítani. Míg azonban Lajos Abrahám két „beszarábiai“ ügyfelével a várakörnyéki Hajó községben folytatta tárgyalásait,

a harmadik „ügyfél“ kifosztotta Lajos zárdauccai lakását, ahonnan többek között a volt metsző által felhalmozott dollárkészpénzkészletet is elvitte.

Lajos Abrahám feljelentése alapján a rendőrség megkezdte a nyomozást ebben a különös bűnügyben, ugyanakkor pedig Lajos Abrahám a Generala biztosító intézetnek kárszámlát nyújtott be a betöréses lopás által elszenvedett károsodásának feltüntetésével. Lajos Abrahám másfélmillió lejt igényelt a biztosító társaságtól, azon a címen, hogy a lakásából értékes perzsa és szmirna szőnyegeket, egy valódi breitschwanz bundát, fehérneműt, ékszereket és készpénzt vittek el.

A biztosító intézet megállapításai

A biztosító intézet bukaresti központja bizottságot küldött ki a jelentékeny kártérítési igénylés felülvizsgálására. A bizottság arra a meggyőződésre jutott, hogy

a zárdauccai lakásból fényes nappal a kárszámlában felsorolt értékeket feltűnés nélkül elvinni nem lehetett.

A felsorolt tárgyak elszállítására feltételeként társzekerre lett volna szükség és miután a lakás az ortodox nagytemplom udvarán van, a legkevésbé sem valószínű, hogy a sűrűn lakott udvarról egy lopott holmival megrakott társzekeret ki lehetett volna hajtani. A Generala biztosító intézet megbízottja a rendőrségen annak a véleményének adott kifejezést, hogy

a zárdauccai betörést Lajos Abrahám az állítólagos beszarábiai kereskedőkkel együtt inszenzáta,

hogy ezáltal ilyen nagyszámú kártérítési igényrel léphessen fel.

Letartóztatják a két „ügyfelet“

A rendőrség egyszerűen tudomásul vette a Generala biztosító bejelentését, de közeli vizsgálat tárgyává azért nem tette, mert időközben a három állítólagos beszarábiai kereskedőnek a Borodin komiszár által három héttel ezelőtt bevezetett vizsgálat nyomára jutott. Borodin komiszár Báltiba utazott és a személyleírások alapján megállapította, hogy három álnéven működő szélhámosról van szó. Fischmann valódi neve Fuchs Izsák, Löwi Igic azelőtt Mester József névre hallgatott, míg Abrahám Dumitrijt Gern Gurmann néven ismeri a beszarábiai rendőrség. A balti rendőrség nyomozása alapján Fischmann alias Fuchsot és Löwi alias Mestert Borodinak sikerült letartóztatnia.

A bűvös láda mesébeillő története

A két letartóztatottat a bukaresti sziguranácán kihallgatták. Mindkettő részletesen beismerő vallomást tett, de ez a vallomás lényegesen eltér attól, amit Lajos

Abrahám terjesztett be a nagyváradi rendőrségen. Elmondották, hogy

Lajos Abrahámnak 500 lejesek hamisítására tettek volna ajánlatot.

Azt állították, hogy ujszerű pénzhamisító gépek vannak a birtokában. Ez a gép rugóra járó kis vaskazettából áll, melynek egyik oldalán, ha egy ötszázlejes nagy ságu papírdarabot tesznek be, a másik oldalán kifogástalan ötszázlejes bujlik elő. A gépet fel is mutatták Lajos Abrahámnak és bebizonyították előtte, hogy állításuk megfelel a valóságnak.

Az ötszázlejes nagyságu papírdarabot betették a gépbe és a másik oldalon valóban kijött a hibátlan ötszázlejes.

Kioktatták Lajos Abrahámot, hogy különleges vegyi folyadékkal kell előbb a papírost bekenni és a folyadék céljaira nyolc ezer lejt vettek fel tőle. Másnap át is ad-

Bukarestben szálljanak meg a GRAND HOTEL-ben, mely a főváros legkényelmesebb és legegységesebb szállodája. Éttermében és kávéházában mérsékelt árak.

ták neki a kétliteres üvegben a vegyszert. A kétségtelen bizonyítékok előtt Lajos Abrahám üzleti érzéke meghajlott és meg is történt a megállapodás, mely szerint

a társaság 24 órára Lajos Abrahám rendelkezésére bocsátja a gépet, ezért 120 ezer lejt fizet, viszont a szélhámosok négyszáz darab sima papírost helyeztek el a gépben.

Felhívták azonban Lajos Abrahám figyelmét arra, hogy 24 óráig hozzá se nyúljon a géphez, mert ennek a nagymennyiségű pénznek a feldolgozására 24 óra időre van szüksége a gépnek. A 24 órai türelmi idő pedig nagyon fog gyümölcsözni, amennyiben a négyszáz darab sima papíros helyett 200 ezer lejt fog megkapni.

A bukaresti sziguranácán bevallották a tettesek, hogy az üvegben, amelyet nyolc ezer lejt elnevezett Lajos Abrahámnak adtak,

hideg tea volt.

A vaskazetta pedig egy egyszerű vaslemezekből készített doboz, amelyben valóban

volt egy rugó. Ez a vaskazetta Lajos Abrahám birtokában maradt.

Nagyváradaon készült a bűvös láda

Még mielőtt a szélhámosokat Nagyváradra szállították volna, a rendőrség kihallgatta Tischler Károly lakost, aki elmondta, hogy mintegy két hónappal ezelőtt két elegánsan öltözött ur kereste fel műhelyében, akik megrendelték nála a vaskazettát, rugót szereltettek bele, a megrendelést kifizették, a vaskazettát ávtették. Tischlert előállítás után természetesen szabadlábra helyezték. A két szélhámost szerdán reggel végre Nagyváradra hozták és a rendőrségen zárt ajtók mögött szenzációsnál szenzációsbab szembesítések történtek. A rendőrségi nyomozás még nem derítette ki, hogy a két „beszarábiai“ kereskedő és a zárdauccai lakás állítólagos kifosztása között mi az összefüggés és hogy Lajos Abrahámnak a Generala biztosítóhoz benyújtott kárszámlája hogyan viszonylik a fenti rémregénybe illő bűnügy-komplexumhoz.

CAPITOL ARANY A hét legnagyobb eseménye! Az 1934. évad legnagyobb filmje!

Szenzációs szereposztás: BRIGITTE HELM, HANS ALBERS, MICHAEL BOHNNEN, LIEN DEYERS

Lerroux deználása után általános sztrájk kitörésétől tartanak Spanyolországban

Az antimarxista front megalakulása nyugtalanságot kelt a munkásságban

Madrid, október 3. Alcala Zamorra spanyol köztársasági elnök megkezdte a kormánykriszisa megoldására hivatott tárgyalásokat. Elsőnek Santiago Alba, a konzervatív elnöke jelent meg a köztársaság elnökénél, aki radikális többségi kormány alakítására adandó megbízást hozott javaslatba. Az elnök fogadta a katolikus párt vezérét, De Robers is. A baloldali sajtó a törvényhozó testület feloszlását ajánlja, míg a jobboldali lapok elvetendőnek tartják ezt a lehetőséget.

Végül Lerroux volt miniszterelnök, a radikális párt elnöke kapott deználást.

Az a feladata, hogy széleskörű parlamenti koncentrációt hozzon létre az agrár pártjakkal és a katolikus népközi vezetőivel. Madridi politikai körökben remélik, hogy Lerroux legközelebb eszűörtökön megalakítja az új kormányt.

A párizsi Journal szerint azonban Spanyolországban a helyzet Lerroux deználásával még nem jutott nyugvópontra. Általános sztrájk kitörésétől kell tartani, mert a munkásság tudja, hogy antimarxista front van készülöben. A lakosság körében terjed a nyugtalanság. Sokan lélelmiszereket halmoznak össze.

Eredménytelen maradt von Papan budapesti útja

Nem sikerült megnyerni a német politika számára Magyarországot — írja a bécsi Neukeitzeitung. Sándor szerb király október 5-én utazik Párizsba

Bécs, október 3. A diplomáciai életben nagy feltűnést keltett a bécsi Neukeitzeitung cikkje, mely von Papan magyarországi látogatásával foglalkozik. A lap azt állítja, hogy Németország bécsi követe különleges megbízásokat kapott kormányától arra, hogy Magyarország külpolitikáját a német diplomácia számára megnyerje. Von Papan Magyarországon nagyfontosságú tárgyalásokat is folytatott abban az irányban, hogy Magyarország nyilvan csatlakozzék le Németország politikájához. A lap szerint ez a kísérlet nem sikerült, mert magyar

kormánykörök nem hajlandók olyan nyilatkozatot tenni, mely ezt a külpolitikai állásfoglalást hangsúlyozná.

Ezzel hozzák azt is összefüggésbe, hogy Gömbös magyar miniszterelnök varsói utazását október 14-re halasztotta el. Von Papan egyébként ma délelőtt vonaton elutazott Budapestről. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Gömbös varsói utazása után Rómába megy, ahol arra az időpontra Schuschnigg osztrák kancellár is megérkezik. Rómában esetleg hármas kormányelnöki eszmecsere fog kialakulni Olaszország, Magyarország és

Ausztria problémáit illetően.

Sándor jugoszláv király franciaországi útját érthetően nagy érdeklődéssel kísérik diplomáciai körök. A király a dalmáciai Splidben száll fel október 5-én az egyik jugoszláv hadihajóra, amely Marsaillesben fog kikötni. Ezzel egyidejűleg terjedt el az a hír, hogy Maximos görög külügyminiszter október 22-én Romániába utazik. Egyidejű jelentés szerint diplomáciai körökben úgy hírlik, hogy az Ankarába tervezett balkáni konferenciát későbbi időpontra halasztják el.

Berlin, október 3. Október közepére 15 magyar képviselőt várnak Németországba, akik a német gazdasági helyzetet fogják tanulmányozni. Ugyancsak berlini jelentés számol be arról, hogy Schullenberg gróf, az új moszkvai német követ átadta megbízólevelét Sztalinnek, a népbiztosok tanácselnökének.

Költők és zenék szárnyain...

Maróth Annie estélye az Újságíróklubban

Ez év tavaszán, amikor Maróth Annie szép és döntő sikerét aratta Budapesten a Belvárosi színházban, akkor irta Szomorú Dezső, a nagy magyar író és ragyogó esztétikus ezt az ékes és remekbevert kritikát a fiatal művésznőről a Színházi Életben. A magyar írás nagy művészenek elragadó sorai így szólnak a „Zene és Ének hangjánál“ című rovatban.

„Pour la bonne bouche. Maróth Annie a Belvárosi-színházban. Maróth Annie költők és zenék szárnyain. Micsoda imádat, mély értelmű, egyszerű leány ez. Nagyváradi leány, holott Hellasból jöhetne, babérligetekből, fehér lepelben, szandálban, mirtuszkoszorúval, amilyen költői és finom! Leánya annak a kitűnő Maróth Sándornak, aki mint író és lapszerkesztő Váradon, oly hű és nemes barátja minden szépnak és jónak ezen a világon. A legjobb s legnagyobb nyilván ez a leány az életben, elragadó Annie!

Ritka, különös leány, aki a zongoránál nagy költők lelket olvasztja és lengeti át zenébe. Gyönyörű az, egy egész új művészet, ahogy Geraldtyt, egy Szép Ernőt, egy Chopint, egy Bartókot s régi magyar verseket egymáshoz szöli, egy új formanyelven, zengésben és kifejezésben, mint rokonszépseket s mindez a maga tündéri dikcióján és tündéri zongoráján, ami egy aranyháfa lehetne!

Istenem, ha nekem volna egy ilyen leányom! Önmagamot hallhatnám, Wagnerrel párosítva! Önmagamot beágyazva Tristán és Isoldába!

Maróth Annie ma tartja meg előadóművészi előadását az Újságíróklubban.

VÁNYÍTÓ

Lukács Pál
Leí 78

Érjen ingyen
Varsói jegyzéket

SZINHÁZ-FILM

A Sárga liliom

A tegnapi esti bemutatón frenetikus sikert aratott

Tényleg újjászületett a Sárga liliom a kolozsvári színpadon tegnap este. Vasfüggönyös kihívások, tapsorkánok, ujrátöltés kísérték a szereplők játékát. Az ünneplés központja ismét Solymosán Magda volt, de a többi szereplők is bőven kivették részüket a forró premier imponáló és meglepő sikeréből.

Minden jel arra mutat, hogy a Sárga liliom siker tekintetében méltó társa a kalotaszegi János vitéznek.

A Sárga liliom ma este, holnap, pénteken este is színpadon kerül a premier szereposztásában. Jegyekről tanácsos lesz jövőre gondoskodni.

Helyet az ifjuságnak

Olcsó helyárrakkal vasárnap délelőtt 11 órakor

Az első délelőtti előadás vasárnap 11 órakor lesz, amikor is a múlt színi év egyik legnagyobb sikerű vigjátéka, a Helyet az ifjuságnak kerül színpadra. Ennek az előadásnak keretében mutatkozik be Harmath Jolán, a színház ujonnan szerződtetett tagja. A többi szerepeket Stefa-

nidesz Li, Kovács György, Tompa Béla, Tompa Sándor, Balász Samu, Berengh Béla, Rajnai Sándor, Ditrői Béla, Stoll és Hetényi játsszák. Erre az előadásra is már válthatók jegyek a színház pénztárána. A legdrágább jegy minden illetékkel együtt 23 lej.

Tanase a Magyar Színházban

A román revük királya, a kacagás nagy mestere. Tanase, vasárnap két előadást tart a Magyar Színházban. Az első előadás d. u. 3 órakor, a második este fél 10

órákor kezdődik s a két előadás között a Magyar Színház tartja meg rendes helyárrak mellett a Sárga liliom előadását.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön fél 9 órakor:

Pénteken fél 9 órakor: SÁRGA LILIAM. (Magyar rapszódia két részben, 12 képben. Biró Lajos színműve után írták: Herczegh Géza és Zagon István. Teljesen új díszletekkel, Solymosán Magda főléptével. Teljesen új beállításban, cigányzene mulatójeleivel. Premierbérlet 2. szám.)

Szombaton d. u. 4 órakor: JÁNOS VITÉZ. (Ifjuság) előadás. Teljesen az előző előadások szerint.)

Szombaton este 9 órakor: JÁNOS VITÉZ. (Teljesen az előző előadások szerint.)

Vasárnap d. e. 11-kor: HELYET AZ IFJUSÁGNAK. (Harmath Jolán bemutatkozása. Olcsó helyárrakkal. A

legdrágább hely 23 lej illetékkel együtt.)

Vasárnap d. u. 3-kor: TANASE ROMÁN REVÜ-TÁRSULATÁNAK ELŐADÁSA.

Vasárnap d. u. 6-kor: SÁRGA LILIAM. (Solymosán Magda főléptével, Körmösi Dudas és cigányzenekarának közreműködésével.)

Vasárnap este fél 10-kor: TANASE ROMÁN REVÜ-TÁRSULATÁNAK ELŐADÁSA.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, csütörtökön kettős műsor egy helyért: I. Csibi. Fősz: Gaál Franciska. II. Leányok a viharban. (A lélek és test harca). Modern kollektívfilm. Fősz: Karin Hardt.

APRÓHIRDETÉSEK

Elveszett. Hunyadi tér és Karolina tér közötti uton Takács Mihály (Toldalagi születésű) névre szóló 75 százalékos vasúti kedvezményre jogosító fényképes igazolvány. Megtaláló kéri, adja be a kiadóba.

Keresek 2-3 szobás komfortos lakást központban. Cim a kiadóban „Pontos fizető” jellegre.

Román kereskedelmi végzett ízr. urileány. Perfekt román-magyar, gyakorlati állást keres. „Szerény fizetés” jellegre a kiadóba.

Központban lakást és teljes ellátást kaphat egyetemi hallgatózó ízr. ur családánál. Cim: Piata M. Viteazul 37. első emelet balra.

Filmes nyelvkurzusok a románból. Hatos csoportokban. Beszélgetés, fogalmazás, helyesírás. Kezdek. haladók. „Libro” str. Memorandumuluj 8.

Kiadó két szobás, fürdőszobás komfortos lakás Kiss utcában, külön telek. Cim a kiadóban.

Keresünk azonnali megvételre Plymouth és De Sotto motorokat, Meragarázs Cluj, Regüle Ferdinand 56.

Keresek azonnali belépésre megfelelő képzettségű kisasszonyt, ki képes a licium első, másodosztályába járó két leánykamat a vizsgákra előkészíteni és zongorát tanítani. Francia és német nyelvtudással. Dr. Brunner József Ielod. jud. Somes.

Kiadó 2 szoba, konyha, fürdőszoba 1800 lejért. Zápolya u. 9.

Diógyökér ebédlő, telehálószoba eladó. Cim a kiadóban.

Azonnalra kiadó lakások Str. Memorandumuluj 10. Értekezni a házmesternél.

A csernovici héber tanítóképző szeminárium abszolvense egyéni és csoportos héber nyelv és irodalom tanítást vállal. Cim a kiadóban vagy Falikovicsnál, Str. Xenopol 2.

Pianinót keresek bérbe. Cim a kiadóban.

Megnyílt az első kolozsvári ort. kóser cukrászüzem. A legizlésebb kivitelű tortákat, mignonokat, szendvicseket, valamint apr. osüteményeket eljegyzésekre, esküvőkre, keresztelekre és egyéb alkalomokra a legizlésebb kivitelben, a legújanyosabb árban készítik. Adjer, Str. Londrei 19.

A legizlésebb vegetárius ételek a Schwartz Ignác vezetésével álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kaphatók. Cluj, Str. Memorandumuluj 10. hátul az udvarban. Rendkívül olcsó árak. Előnyös abonamafeltételek.

Előnyomatás a legújabb minták szerint fehérneművarrás, kézi és géphímzés, csipkebevarrás, függöny, ágyszerítő összeállítás, montirozás legszébb, legolcsóbban FISCH BÖSKE kézmunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

Pharos könyvek

Megjelent szeptember 1-én az első kötet:

Zsidó Miniatűrök

címen. A legkitűnőbb modern zsidó elbeszélők remekei.

A Pharos könyvek legközelebbi kötete LIGETI SÁNDOR regénye:

A Bűvös erszény

Megjelenik október 1-én.

A Pharos könyveket kizárólag előfizetők kaphatják, havonta egy-egy kötetet. Előfizetések: Negyedévre 250 lej, félévre 500 lej, az Uj Kelet könyvsztályába küldendők: Cluj, Str. Baron L. Pop 10, a Pharos Zsidó Könyvtáradóváltalat részére.

Végre elérkezett a várva-várt nyaralás ideje!

És az egész ország kínálja természeti szépségeit és egyszerű klímáját üdülésre

UTAZZON....

ismerje meg Románia párállan természeti szépségeit. Utazzon el hazáról szabadsága alatt és élvezze a kellemes változást, amelyet az új környezet nyújt.

MINDEN ügyét szabadsága alatt is maga intézheti, mert rendelkezésére áll a telefon. A Román Telefonszolgálat Európába legmodernebb telefonhálózatát fektette le Romániában. Akárhol tartózkodik, mindenütt talál telefont és mindenütt beszélhet. A hegyekben, a tengeren, nyaraló- és fürdőhelyeken — mindenütt állandóan informálódhatik ügyei állása felől. Ha sürgős intézkedést kell tennie, vagy gyorsan vissza kell vonnia egy megrendelést, használja a telefont! Telefonbeszélgetések nem drágák, amint azt esetleg hinné, hanem rendkívül olcsók. Gondolt-e valaha arra, mennyit lehet három perc alatt megbeszélni?

Használja a telefont

és gondatlanul elvezetheti a nyaralást, mert nem kell üzletei vezetését kezéből kiadnia.

Mielőtt nyaralásáról véglegesen döntene, talán érdeklődni szeretne az illető hely időjárása és viszonyai felől. Könnyű dolog! Hívja fel telefonon a szolgálatos kisasszonyt és az minden kívánt felvilágosítást megad.

H

— Mézrel... kisleány. Nagykiskori díszes sán, a felnőtt egy végrehajtó elent akart áll vigye a párnát ért célt, felkap üveget és tartotta és a szobát mit sem sejtő elleték és rárohajtó toll és rendőrségre, a ról. A kisleány szak címén el.

— Öngyilkos. Montreálból... amerikai milli szerek sempés tartóztatták. Az az elmult pén házba. Itt egy ugrott az emelet. Bresler e eseményeknek az tervezte, a a jóteknokod.

— Elhújaso. korbetegnél képződésénél. nál a természeti víz javítja a s és tartósa. Több jeles cölserűbb g már a mul hogy a Feren szép eredmén.

— Marosvás. köed Endre o rateur f. év ol ghe (Szentgyö tával szember 12. 3-5-ig.

— A kolozs. ménye. A rend incidensek el ker a közöns magánál a ka sokat, mert a rendesek a cára.

— Két évre. Nagyváradról törvényszék t kának, az ist perét, aki két a vonatokon kártyajátéka hat-hat havi kött a tárgya azonban újbo itelték. A t azonnali leta.

— A kolozs. zetésére a n részesítette e az alkalombó Jan töltötte elöljáróság H zetésé alatt elnököl, aho lamint Weis tak a hitközs ezi kivitelű i jubiléó el hatottan kös eiót és fogad fokozott buza lösségteljes t.

— Az Igm. lik. mesters eddig.

— Orvosi. és orthopéd zött és rend alatt megke.

Maria Fil színésznő, a Romániából gattak el. V tette, hogy gyermeke. művész rö egy pár nap ras Myks moszkvai, pesti nem ken az első este 9 órak nyét a Capi az Ellenzék Artística fő

HIREK

Mézsel öntötte le a végrehajtót egy kisleány. Nagyváradról jelentik: Egy kiskorú diószeji kisleány szüleinek lakásán, a felnőttek távollétében megjelent egy végrehajtó. A kisleány erőszakkal elment akart állni, hogy a végrehajtó elvigye a párnájukat, majd amikor nem ért célra, felkapta a közelben álló mézesüveget és tartalmát a végrehajtóra öntötte és a szóbanforgó párnát úgy vágta a mit sem sejtő emberhez, hogy a tollak ellepték és ráragadtak a mézre. A végrehajtó toll és mézkeverékben szaladt a rendőrségre, ahol jelentést tett az esetről. A kisleány ellen hatóságelleni erőszak címén eljárást indítottak.

Öngyilkos lett egy dollármilliomos. Montreálból jelentik: Pineus Breshner amerikai milliomost a napokban kábítószerek eszméjébe miatt elítélték és letartóztatták. A börtönben rosszul lett és az elmúlt pár napon átszállították a kórházba. Itt egy kedvező alkalommal megugrott az emeletéről és hallálra zuzta magát. Breshner egyike volt a leggazdagabb eszmészeknek, aki milliókat szerzett és azt tervezte, hogy nyugalmába vonul és a jótékonykodásnak fog élni.

Elhúzódnak a köztársasági és cukorbetegségnél, oxaluria és phosphaturia képződésénél, huzagsavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserű víz javítja a gyomrot és a belek működését. Több jeles orvos, az anyagcserebajok celszerűbb gyógymódja után kutatva, már a múlt században megállapították, hogy a Ferenc József vizkúrájánál nagyon szép eredményt lehet elérni.

Mérszvásárhelyi orvosi hír. Dr. Süskés Endre orr-fül-gége szakorvos, operateur f. év október 1-től Str. Sft. George (Szentgyörgy uca) 6 szám alatt (postával szemben) folytatja rendeléseit 10-12. 3-5-ig.

A kolozsvári rendőrkvesztúra közleménye. A rendőrség és a közönség közötti incidensek elkerülésére a rendőrség felkéri a közönséget, hogy mindenki tartsa magánál a katonai helyzetet igazoló irásokat, mert a közeljövőben több razzist rendeznek a katonaszökevények elfogására.

Két évre ítélték egy hamiskártyást. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi törvényszék tegnap tárgyalta Csáki Jósának, az ismer: hamiskártyásnak büntetését, aki két társával éveken át operált a vonatokon, ahol a piros, itt a piros kártyáikkal. Két társát már elítéltek hat-hat havi fogságra, de Csáki megszökött a tárgyalás előtt rövid idővel. Most azonban újból elfogták és két évi börtönre ítélték. A törvényszék elrendelte Csáki azonnali letartóztatását.

A kolozsvári ort. zsidó hitközség vezetősége a napokban meleg ünneplésben részesítette elnökét, Biró Andort, abból az alkalomból, hogy hodsánó-rabbok napján fölöttébb ötvenedik életévét. Az előjáróság Herskovits Imre alelnök vezetése alatt testületileg jelent meg az elnöknek, ahol a küldöttség vezetője, valamint Weisz Gyula alelnök tolmácsolással a hitközség jókívánságait, egy művészi kiviteli üdvözlő iratot nyújtván át a jubiláló elnöknek. Biró Andor meg hatottan köszöntötte meg a nem várt órációt és fogadalmát, ettől kezdve a jövőben fokozott buzgalommal fogja nehéz, felelősségteljes tiszttségét ellátni.

Az Igmándi vízben ósgyógyerő rejlik. mesterséges pótás nem sikerült eddig.

Orvosi hír. Dr. Haas Marcell sebész és orthopéd szakorvos Bukarestbe költözött és rendelését Str. Mantuleasa 3. sz. alatt megkezdte.

Maria Filotti, a leghíresebb román színésznő, aki a legelső között volt, akik Romániából Szovjetországra látogattak el. Viszaférése után már bejelentette, hogy a Szovjet leghíresebb csodagyermek, Taras Mykyscha zongoraművész rövidesen ellátogat Romániába egy pár napos hangversenykörútra. Taras Mykyscha, aki rövid idő alatt a moszkvai, varsói, bécsi, majd a budapesti nemzetközi zongorahangversenyeken az első díjakat vívta el, október 8-án este 9 órakor tartja egyetlen hangversenyét a Capitol-mozgótermében. Jegyeket az Ellenzék könyvostálya és a Romania Artistica főtéri kiosk árulnak.

Palesztinába akar utazni?

Forduljon azonnal a „Levant” utazási részvénytársasághoz Bukarest, Str. Smárđan 11, vagy az ország különböző városaiiban levő képviselőihez, amely Önnek egy kényelmes, biztos és rendkívül olcsó utazást biztosít.

LEVANT

UTAZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bukarest, Str. Smárđan 11, Tel. 329.83
Képviselői:

Cluj „Hermes”, C. Reg. Ferdinand 13.
Oradea Str. N. Filipescu 13. Sighet
Piața Unirii 25. Petrosani Str. Budai
Deleanu I. Huedin Cohn Iichák.

A romániai revizionista cionisták és a romániai Betar vezetőségétől az alábbi nyilatkozatot kaptuk: A romániai revizionista cionisták uniója és a Betar szervezete felszólítja összes csoportjait és barátait, hogy semmiképpen sem akadályozzák a cionista alapok: a Keren Kajemeth és a Keren Hajeszód tevékenységét és akciót, miután a revizionista központi tanács és a Betar parancsnoksága nem adtak ilyen értelmű diszpozíciót. Mindazok ellen, akik megszegik ezt az intézkedést, szigorú intézkedéseket fogantatósítanak. A revizionista unió nevében: Av. E. Kanner, Betar nevében: A. Propesch.

Kommunista forradalom Kubában. Londonból jelentik: A kubai kormány jelenti, hogy veszedelmes kommunista összekövésnek jött nyomára. Havana és Santiago tartományokban kihirdették az ostromállapotot és harminc volt katonatisztet letartóztattak. Havannában az éjszaka huszonnyolc bomba robbant fel. A kormány újabb jelenti, hogy sikerült a forradalmi mozgalmat megfékeznie és teljesen ura a helyzetnek.

Hitlerista összeköttetések miatt magasrangú rendőrfőtisztviselőt tartóztattak le Ausztriában. Bécsből jelentik: Sonnenfner, a szövetségi kancellári hivatal és a titkos rendőrség főtisztviselőjét nemzeti szocialista kapcsolata miatt letartóztatták. Híre nagy feltűnést keltett.

Az érmihályfalvai Zeiré Mizrahi a napokban tartotta meg reorganizáló gyűlését, amely a szervezet élére öttagú direktóriumot választott a következő tagokból: Rosenbluth Sándor, Lindenfeld Sándor, Schwartz Benó, Simon Ferenc és Steinberg Náftáli.

Eljegyzés. Hirsch Manó és Mózes Imre (Carei) jegyecek. (Minden külön értesítés helyett.)

Infláció Bulgáriában. Genfből jelentik: Bulgária népszövetségi felhatalmazás alapján keresztülviszi bankjegyfedezetének 33 és egyharmad százalékáról 25 százalékra történő csökkentését. A bolgár jegybank egy-milliárd lelvával fogja szaporítani a bankjegyforgalmat a gazdasági élet igényeihez mérten, fokozatosan. Az intézkedést főképpen a kiviteli fokozása érdekében hajtják végre s amiatt, hogy a belső pénzügyon is segítsenek.

Csökkent Japánban az ideai rizstermés. Londonból jelentik: Japánban az ideai rizstermés 26 százalékkal kisebb, mint az elmúlt évi termés. Az új rizsmennyiség 16 százalékkal marad alatta az utóbbi évek termésátlagának.

Nagy irodalmi eseménye lesz Kolozsvárnak a Magánalkalmazottak szervezetének október 12-én az Épitőmunkás Otthon nagytermében (Str. Väii 7. sz. alatt) rendezendő H. G. Wells: Mi lesz holnap? (A jövő regénye) című művének irodalmi törvényszéke. A legjelesebb kolozsvári írók vállalták a törvényszékben az egyes szerepeket. Az előkészületek nagyban folynak és biztos, hogy óriási hallgatósága lesz ennek az irodalmi előadásnak.

Mária királyné párizsi útja. Párizsból jelentik: Október 10-re Mária román anyakirálynét a francia fővárosba várják Angliából. Az anyakirályné Párizsban fog találkozni a jugoszláv királyi párral.

Masaryk állapota jelentősen javult. Prágából jelentik: A kiadott orvosi jelentés szerint Masaryk elnök állapota javulóban van és mindinkább kielégítő.

Fasiszták és kommunisták közelharcra Toulouseban. Párizsból jelentik: Toulouseban jobb- és baloldaliak között lövöldözés támadt, amelynek a kivételes karhatalom is csak nehezen tudott véget vetni. Negyven sebesülés parancsnok is.

Romlott lóhustól tömeges mérgezés történtek egy olasz faluban. Rómából jelentik: Boella községben 54 lakos romlott lóhust vásárolt. Valamennyien huszmegszévesben megbetegedtek. Közülük egy meghalt, husznak állapota életveszélyes. Több ellenőrző közeget, köztük két állatorvost letartóztattak.

Utasszállító repülőgép tragédiája a La Manche csatorna fölött. Londonból jelentik: A croydon-lebourgetti légi utverrel egyik utasgépe a La Manche csatornában 5 kilométerre délre Folkestonetól a tengerbe zuhant és elmerült. Prótája és hat utasa életüket vesztették. Az utasok között volt három francia, két angol és egy amerikai alattvaló. Holttestüket felvetette a tenger árja s gózsók legénysége rájuklalt.

Huszonhat japán bányamunkás halála. Londonból jelentik: Tokiótól nyugatra 200 kilométerre levő Fukushima egyik bányájában bányalégrobbanás 26 munkást megölt.

Egy Callimachi hercegnő szerencsétlensége Athénben. Athénből jelentik: Callimachi román állampolgár, rokonának Cantacuzino asszonynak lakásán a harmadik emeletről lezuhant az uccára. Kórházba szállítás közben meghalt. A vizsgálat megindult.

Végefért a dublini szedősztrájk. Londonból jelentik: Dublinben véget ért a szedősztrájk. A lapok kilenc heti szünetelés után újra megjelentek s a sztrájk utáni első számaikban összefoglalást adtak az elmúlt hetek eseményeiről.

Földalatti autogarázst építenek Londonban. Londonból jelentik: Egy angol pénzügyi csoport óriási földalatti garázs építésére kért engedélyt, amelyet a Leicester Square alá terveznek. A garázsban 700 autót kívánnak elhelyezni.

Pályázati hirdetés

A albaiuliai aut. orth. anyahitközség román anyanyelvű elemi iskolája pályázatot hirdet egy tanító (tanítónő) állásra. Államilag képesített és elismert, a román nyelvet perfektlül beszélő és hittantanításra is képesített tanerők okmányokkal felszerelt, családi állapotukat és fizetési igényeiket is feltüntető pályázataikat szíveskedjenek alulírott iskolaszéki elnök címére beküldeni. Az állás azonnal elfoglalható.

Dr. Springer Aladár
iskolaszéki elnök.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az Uj Kelet könyvostályában

Ara 120 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltségek (10 lej) előzetes beküldésével.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya október hó 7-én, vasárnap autós kirándulást rendez a Testesre. Indulás reggel 6 órakor a klubtól. Jelentkezni csütörtök és péntek este fél 8-tól fél 9-ig a Haggibbor klubban lehet. — Vasárnap reggel fél 8 órai indulással gyalogkirándulás Kolozsvár környékére. Gyülekezés a klub előtt.

Babits Mihály: Az európai irodalom története

300 oldal vászonkötés 144 lei

LEPAGE-nál Cluj

Ujabb kilenc halálos ítéletet hoztak Szófiában. Szófiából jelentik: A bolgár hadsereg volt kommunista altisztjeinek s katonáinak monstr-bűnperében a filippoli katonai bíróság ítéletet hirdetett. Kilenyvádoltat kötélhalálra ítélték, 36 vádlott 5 évtől 12 és fél évig terjedő, 32 vádlott egyévi szabadságvesztés büntetést kapott, 40-et pedig felmentettek.

Francia repülő Rómában. Rómából jelentik: Nyolc francia repülőgép dél után fél 5 órakor az olasz főváros repülőtérére érkezett, ahol pilótáik ünnepélyes fogadtatásban részesültek. A franciák most adják vissza az olasz légi raj franciaországi látogatását. A pilóták kihallgatáson jelentek meg Mussolininél.

Valutapánik Turkesztánban. Londonból jelentik: A lapok táviratot közölnek, amely szerint kínai Turkesztánban valutapánik tört ki. Az emberek nem akarják elfogadni a papírpénzt s eladáskor aranyban való fizetést követelnek.

Királyhegyi Pál: Az idegen. Királyhegyi Pálnak az idegen című regénye a fiatalság, az optimizmus, a szenvedés, a szerelem könyve. Egy fiatalemberről szól ez a könyv, aki idegen mündenütt, aki képtelen beilleszkedni a felnőttek furcsa és érthetetlen világába. A mai fantasztikus Amerika óriási felhőkarcólói közé a kis amerikai falukba viszi el az olvasót ez a könyv. A regény az Atheneum „Magyar Írók” sorozatában jelen meg, 78 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az összes Atheneum-sorozatokat jegyzékét.

מודעה

הננו מודיעים בזה כי הלימוד „בישיבת הרב” תחת הנהלת אמור הרב הגאון שליט”א יתחיל א”ה ברי”ח חשוון הבע”ל. אז יפתח גם המענוא. בחורים הרוצים להתקבל יבאו עמם כתבי תעודה. מנהלי חברה ת”ת „סיני” בקלוז

Jó könyvek

Egy-egy kötet 3-400 oldal.

I. sorozat:

1. Minden kötet 27 elsőrangú papíron 57 ára; füzeve Lei 27 vászonkötésben
1. Sinclair: Szegény leány pénzét keres
2. Carlisle: Vér a véremlől
- 3-4. Feuchtwanger: A zsidó háború
5. Traven: Aranyások
6. Roesmann: Fischein élni akar
7. Tenker: A hegyek hőse
8. Ostenso: Előjáték a szerelemhez
9. Huxley: Szép új világ
10. Szép Ernő: Daldudalj dal

II. sorozat. Füzeve 45, kötve 72 lej

1. Malraux: Hódítók
2. Traven: Gyapotszedők
3. Lulofs: Az őserdő rabjai

LEPAGE-nál Cluj

Postán utánvétellel portóval. Beküldve portómentesen. Kérjen ingyen jegyzékét!

UJ KELET *Legújabb hírek*

A miniszterelnök első nyilatkozata a sajtónak

(Első oldali cikkünk folytatása.)

össze annyit mondott, hogy Titulescu elvben, de bizonyos feltételek mellett elfogadta a külügyi tárcát.

— Majd ha találkozunk, megbeszéljük egymással a dolgokat és remélhetőleg meg-egyezzünk — jelentette ki a miniszterelnök.

A miniszterek különvonata éjjel két óra-
kor érkezett vissza a fővárosba. Tatarescu
számos híve várta az álomáson. A minisz-
terelnök kijelentette előttük, hogy a kor-
mány lemondása folytán módjában állott a
közvélemény előtt bebizonyítani, hogy a leg-
főbb alkotmányos tényező állandó bizalom-
mal viseltetik vele szemben. A kormány
egyszerű átszervezése nem lett volna alkal-
mas arra, hogy véget vessen a kormány
helyzetével kapcsolatosan tudatosan terjesz-
tett áhírekre.

A miniszterelnök első nyilat-
kozata a sajtónak

Bukaresti-Bukarest, október 3. Szerdán
délelőtt Tatarescu miniszterelnök fogadta a
kül- és belföldi sajtó képviselőit, akik előtt
az elmúlt napok eseményeiről a következő
nyilatkozatot tette:

— A kormány lemondását követő napon
újraszerveztem kabinetemet. Meglepe, hogy a
bel- és külföldi sajtó egyrésze válságnak ti-
tulálta ezt az egyszerű akust, amely a poli-
tikai rendtartásban szokásos. Szükségesnek
tartottam, hogy a törvényhozó testületek
ülésszakának megnyitása előtt az uralkodó
megvizsgálja az általános helyzetet és re-
vidálja ugy a kormány eddigi tevékenységé-
nek eredményét, mint azokat a megoldáso-
kat, amelyeket a még elintézetlen problé-
máknak adni akarunk. Ecélből nyújtottam
be öfölségének az egész kormány lemondá-
sát. Az uralkodó jóindulatulag megújította
magas bizalmát és ezen az alapon a kor-
mány újraszerveződött. Folytatni fogjuk
munkánkat, hogy megvalósítsuk progra-
munkát, amely a korona és az egész ország
helyesléseivel találkozott, midőn a kormány-
zás felelősségét elvállaltuk. E program lé-
nyegesebb pontjai: békés, rendet hozó és
építő bepolitika; szövetségeink és baráti kap-
csolataink fenntartása a külföldön, a kisan-
tant megrendíthetetlen szolidaritásának ki-
hangsúlyozása és szoros együttműködés
minden téren Franciaországgal, amelyhez
multunk és országunk magasabb érdekei
kötnék. E két politikai irány fenntartása fog
állami kormányunk jövőbeli tevékenységének
tengelyében is. Az újraszervezett kormány-
kiegészítődött az ifjabb generáció képviselői-
vel, akiknek közreműködését fel akarjuk
használni felelősségteljes tevékenységünk el-
látásánál. Megnövekedett erővel teljesítjük
tehát kötelességünket az országgal és a ko-
ronával szemben.

Az újságírók Titulescu iránt érdeklődtek,
mire a miniszterelnök megismételte, hogy
Titulescu elvben elfogadta a külügyi tárcát
és elindult Bukarestbe, hogy megbeszéljék
az együttműködés feltételeit.

Beiktatták az új minisztereket

Bucuresti-Bukarest, október 3. Ma délelőtt
az egyes minisztériumokban beiktatták az
új minisztereket és alminisztereket. Manolescu
Strunga iparügyi miniszter beiktatására
csak a külföldről való visszaférése után
fog sor kerülni. Az ipari és kereskedelmi
minisztériumban a távozó Teodorescu üdvö-
zölte a Strungát ideiglenesen helyettesítő
Slavescu pénzügyminisztert, valamint G. Le-
on professzort, az új ipartügyi alminisztert.

Valer Roman a munkaügyi
minisztérium élén

Bucuresti-Bukarest, október 3. A munka-
ügyi minisztériumban Valer Roman almi-
niszter beiktatása alkalmával a következő-
ket mondotta: Ime 12 évi távollét után visz-
szatérök fiatalokri elfoglaltságom színhelyé-
re, a munka és a munkás problémáihoz. Mint
bármely mozgékony temperamentummal
rendelkező ember, fiatalságom idején a szo-
ciáldemokrácia felé orientálódtam, ahová
igazság utáni vágyam vitt. Nagyon meg va-
gyok elégedve és elismeréssel adozom azok-
nak, akik ide állítottak, mint a liberális párt
tagját. Azth iszem, hogy az egyedüli alap,
amelyre az ország társadalmát helyezni kell,
a szociális összhang.

Titeanu belügyi alminiszter Iamandi ha-
táskörét vette át ma délután.

Valószínű, hogy Pop Valér és Iamandi
minden külön ünnepség nélkül veszik át hi-
vatalaik vezetését. Iamandi munkakörébe fog
tartozni Mavrodí, az elhunyt miniszterelnök
alminiszter teendői, míg Pop Valer Xení
munkáját és valószínűleg a kisebbségi ügyek
intézését veszi át.

A bukaresti sajtó az új kor-
mányról

Bucuresti-Bukarest, október 3. Az Adeve-
rulban Branisteanu ír vezércikkét az új

kormányról. Többek között megállapítja,
hogy az ifjúság előtörésének kormánya re-
mélhetőleg ifjú erővel fog működni. Nagy-
fontosságú Titulescu részvétele a második
Tatarescu-kormányban is. Titulescu azt kö-
veteli azonban, hogy külpolitikát az új kor-
mányban csak ő csináljon, mert annak fele-
lőssége őt terheli. A külügyminiszter nem
kér határfalank jogokat és ami természetes
is, nem vállalkozik semmi lényeges akcióra
és illetékes tényezők előzetes tájékoztatása
és előzetes konzultálása nélkül, de kölcsö-
nösen hasonló eljárást kíván. Azok a felté-
telek tehát, amelyekről Tatarescu beszélt,

Uj elnök kerül a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara élére

Cluj-Kolozsvár, október 3. (Az Uj Kelet
tud.) A kolozsvári Kereskedelmi és Ipar-
kamara élére a napokban a minisztérium
új elnököt nevez ki. Ismeretes ugyanis,
hogy az interimár bizottság élén, amely
májusban átvette a kamara ügyeinek vezé-
zését, Gh. Leon professzor állt, aki azon-
ban a most újjáalakult Tatarescu-kor-
mányban kereskedelmi és iparügyi al-
miniszter lett.

Leon professzor így már nem fogja
tudni továbbra is intézni a kolozsvári
kamara ügyeit, úgyhogy a napokban való
színiileg új elnök kinevezésére fog sor
kerülni. A kamaránál egyelőre a külön-

böző személyi kombinációk keringenek az
elnöki kinevezésről, többek között Iliescu
Victor volt kamarai elnököt is kombiná-
cióba vették, akinek — mint ismeretes —
elmozdítását a semmitőszék jogtalannak
mondta ki, de az új elnök személyéről
egyelőre még semmi biztosat nem lehet
tudni. A kamara új elnöke valószínűleg a
liberális párt vezetőinek sorából fog ki-
kerülni.

A kamara vezetését jelenleg az interi-
már bizottság alelnökei: Diamant Izó,
a Sodronyipar vezérigazgatója és dr. Bor-
bély István bankigazgató látják el.

Németország fegyverrel akarja kényszeríteni Ausztriát a csatlakozásra

Magyarországot Lengyelországot és Jugoszláviát akarja szándékának meg-
nyerni a harmadik birodalom

Bécs, október 3. Az osztrák kormány-
hoz közelálló lapok mai számukban azt
állapítják meg, hogy Németország maga-
tartása, valamint az osztrák kérdésben
elfoglalt álláspontja és taktikája egy-
általában nem változott. Az osztrák kor-
mánynak az a véleménye, hogy Német-
ország Ausztriának egy éven belüli el-
foglalását tüzte ki célul. Németország
egész diplomáciai tevékenysége abban
merül ki, hogy ezt a lehetőséget meg-
könnyítse és minél több állam semleges-
ségét biztosítsa.

Jólinformált körökben azt hangsúlyoz-
zák, hogy von Papen magyarországi utazá-
sának nem volt más célja, minthogy

Magyarország hozzájárulását Ausztriá-
nak Németországhoz való csatlakozásához
megnyerje. Gömbös a német tervet nagy
óvatossággal fogadta és tartózkodott min-
den kötelezettség vállalásától. A terv
végrehajtására Németország három ál-
lam és pedig Magyarország, Lengyel-
ország és Jugoszlávia jóindulatu hozzá-
járulását akarja megszerezni. Az eredeti
tervek szerint Ausztria átesetelésének
még ebben a hónapban kellett volna meg-
történnie. Röntelen ügytelenség azonban
elhamarkodta az államcsíny, mely Doll-
fuss meggyilkolásával végződött, és a
terv végrehajtásának jelentős elhalasztá-
sát eredményezte.

Japán a washingtoni és londoni tengerészeti egyezmények felmondásával lepi meg a le- szerelési konferenciát

Platonikus nyilatkozatok a világbéke megőrzéséről

London, október 3. Newyorki jelentés
szerint a tengeri uton London felé utban
levő Jamamoto japán admirális főmeg-
bizott újságíróknak kijelentette, hogy
kormányától azt a megbízást kapta, hogy

Londonban mondja fel a washingtoni
és a londoni flottaegyezmények ér-
vényét és terjeszse elő az új japán
világbéke-tervet.

Beavatottak úgy tudják, hogy a japán
terv a támadó tengeri fegyverek csökken-
tését tüzi ki célul a tengeri egyenjogu-
ság és egyenlő biztonság keretében.

Franciaország és a kelet-
kinaj vasutak

Párizs, október 3. A japán kormány
még nem juttatta el Párizsba válaszát a
legutóbbi francia jegyzőkre, amelyet a
keletkinai vasutak vételárának egy ré-
szére szóló francia igényvel kapcsolatban
juttattak el Japánban. Beavatottak sze-
rint a válasz elutasító lesz, Tokió arra az
álláspontra helyezkedik, hogy az eladó
Oroszország egyezzen meg a francia igé-
nyek tekintetében Franciaországgal.

London, október 3. A munkáspárt kong-
resszusán fontos tanácskozások folynak a

Moinar János: Elektrotechnikai zsebkönyv

A gyűjőfejezetek címe: Villágítás,
Fűtés és melegítő készülékek. Fűtés és
szellőzés, Motor, Kapcsoló, biztosítók,
automaták. Műszerek, Vezetékméretezés,
Mezőgazdaság, Táblázatok, 462 szakábrá-
val, Ára 264 lej. Vidékre utánvéttel,
Lepagenaí Cluj.

nem olyanok, hogy ne volnának megoldha-
tók, hanem a kormányzás normális rendjé-
hez is tartoznak és bizonyára Tatarescu sem
tekinti másképp.

Ha így van — fejezi be Branisteanu
cikkét — és nem kételkedünk ebben, úgy
Titulescu részt fog venni az új kormány-
ban is, amely az ő részvételével az ország
jó vezetéséhez szükséges állandóságot és
tartósságot megszerzi.

hálom megelőzésére fogantositandó in-
tézkedésekről, Henderson beavatkozására
elutasították azt a határozati javaslatot,
mely javasolta, hogy intézzenek fel-
hívást az összes államok munkásaihoz,
minden eszközzel álljanak ellent a nábo-
runak, így használják fel a sztrájkot is.

Párizs, október 3. Lyonban egy gyűlés
alkalmával Herriot a következő kijelen-
teket tette: A legjobb módszer a háboru
megelőzésére a többi nemzetekkel való
kapcsolatok megerősítése. Ezért meg-
kísérelük a közeledést Németországhoz s
elmentünk a volt ellenséges országok mi-
nisztereijhez, a törtökökhöz, a bolgárokh-
hoz, akikkel felajítottuk barátságos kö-
telékeinket és ecélből együttműködünk a
Szovjetekkel is.

Washington, október 3. Jamamoto
ellentengernagy, Japán delegátusa, a te-
szelési konferenciáról így nyilatkozott a
sajtónak: Londoni küldetésem bejelenteni
a londoni és washingtoni tengerészeti
egyezmények visszavonását és újabb
világbéke létrehozására vonatkozó javas-
latot bemutatni. Mikor Anglia és az
Egyesült Államok meg fogják érteni az
egyezmény visszavonására minékv kész-
tető okokat, el fognak tünni a közöttük
jelenleg fennálló ellentétek. Béketerveze-
tünk a támadó hadifelszerelések csökken-
tésében áll, tehát az államok ne rendel-
kezzenek olyan fegyverek felett, amelyek
állandó fenyegetést képeznek más nem-
zetek számára.

Németország a Népszövet- ségbe való visszatérését készíti elő

Párizs, október 3. A l'Oeuvre értesülése
szerint Hitler régy magasrangú tisztviselő-
t küldött Genfbe, hogy a szovjetnek a
Népszövetségbe való belépése folytán elő-
állított helyzetet tanulmányozzák. A lap
tudni véli, hogy nemzeti szocialista körök-
ben Németországban Genfbe való vissza-
téréséről beszélnek.

Borzalmas kegyetlen- séggel kiirtották egy zöldségáros családját

Giurgu, október 3. Ma reggel 8 órakor
értesítették a hatóságokat, hogy az Oinac
uton borzalmas rablógylakosságot követtek
el. Kiderült, hogy az éjjel folyamán ismer-
etlen tettesek behatoltak a távollevő
Tane Marinoff zöldségáros házába és fej-
szecapásokkal megölték annak feleségét
Radat, valamint lefejezték 4 éves kislá-
nyát Máriaát. A banditák azután 180 ezer
lej készpénzzel eltűntek. A vizsgálat meg-
indult.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10.
Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postal
plátite in nu
No. 224713/92

10. Telefon: 9
Havonta 110,
évre 600, egé-
félre 12, egé-
detések díjsza
KELET az e
dóság egytelé
Cikkeink után
rás megjelölé

Ujra for

A
a
lá

A külföld

Madrid, október 3. A szociálisták megalakulása nap, mely nyitást jelent a hatalomra, a nagy országok tartják, a köz-
sem tudta me-
hogy Spanyolország a második köv-
Spanyolország-
Hogy ez a vaj-
gári uralom me-
uralmát-e, vag-
erők győzelmé-
tudható. Innen-
mérni pontosa-
előre csak a sz-
kunk, amely-
kusan itélik m-
tet.

Tegnap déle-
a Lerroux-ko-
az antisemitá-
te meg működ-
polgári radikál-
tagja a kormá-
pedig az agrár-
ból való, egy-
Az új kormá-
zöleg már rend-
talható a mun-
ban senkisé-
marxista korm-
után a munká-
általános sztrájk
Az általános
ban nem érte
felkészült erre
gósította az ö-
karhatalmakat

Az általános
ridi szindí-
melyhez pé-
lónia munká-
villában, Va-
szintén csat-
általános

Madridban
tök éjjel 12 ó-
kek, pincérek,
tisztviselők
Rögtön a sztr-
rendőrség a m-
ben titkos sz-
fel. A munkás
tagjait inzultá-
mire véres
amelyek
sztr

A polgárorség
uccákon is vo-
szélsőségesek
kaszárnyát, d-
őket. A támad
munkás életét